

DOLENJSKI LIST

Tomšičevci, dobrodošli v Kočevju!

25-letnica I. proletarske udarne brigade NOV Slovenije bo v Kočevju združena s praznovanjem dneva borca in dneva vstaje — Spomin na herojsko pot Tomšičeve brigade, v kateri so v najtežjih dneh boja za svobodo zrasli mnogi znani in neznani junaki

Naselje Cesta je majhna kočevska vas, oddaljena le 3 km od Starega Loga, ki je središče 23 okoliških vasi. V Starem Logu je bila pred vojno občina, tam so bili tudi pošta, sola, žandarmerijska postaja, več trgovin in gostiln. V vasi Cesta je bilo

pred vojno samo 8 hiš ter ena trgovina in gostilna. Po odhodu kočevskih Nemcev so se vasi okoli Starega Loga močno izpraznile, ostalo je samo nekaj zavednih slovenskih družin.

Tu so se v maju 1942 naselile prve partizanske enote, pa tudi civilno prebivalstvo iz Kočevske in Suhe krajine, ki je bežalo pred okupatorjem terorjem. Stari Log je tako postal prva partizanska prestolnica. Tu je v partizanskih enotah in med civilnim

prebivalstvom kar kipele od navdušenja nad prvo svobodo v letu 1942. Tu so se zbirale partizanske vojaške enote, odhajale uresničevati naloge, ki so jih dobile, in v tistih dneh je v Starem Logu skoraj dobesedno vrelo.

Zaradi velikega bojnega poleta na osvobojenem ozemlju in hitrega vojaškega razmaha partizanske vojske sta Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet in poveljstvo III. grupe odredov 14. julija (Nadaljevanje na 2. str.)

ZAKAJ 12 strani?

Nekateri naši naročniki te dni sprašujejo in se pritožujejo, zakaj samo 12 strani DOLENJSKEGA LISTA, eden pa je celo vrnil 27. številko s pripombo: »Ne sprejem! Zadrževam 24 strani!«

Po načrtu izhaja naš tednik skozi vse leto na 24 (v dveh izdajah pa celo na 28) straneh, z izjemo poletnih mesecev, ko zaradi letnih dopustov in manjšega zanimanja za branje izhaja DOLENJSKI LIST na 16 ali 12 straneh. K zmanjšanimu obsegu pa nas je prisililo letos, kot smo že poročali, tudi neredno plačevanje pogodbene obveznosti občinjskih skupščin za komunske strani (dolga znaša 1.147.000 Sdin) in neredno plačevanje podjetij za objavljene oglase (dolga znaša 7.263.000 Sdin). Posamezni izvod DL na 24 (28) straneh nas stane 96 S din, na 12 straneh pa 54 Sdin — torej naročnik, ki plača 39 Sdin (celoletna naročnina 2000 Sdin!) za številko, nikakor ni prizadet!

Ker tiskarna ne more tiskati našega časopisa na up, prosimo, da zmanjšanje obsega z razumevanjem sprejmete, saj se trudimo, da bi bili naši bralci tudi na tem skromnem prostoru sproti obveščeni o vseh važnih dogajanjih doma in po svetu!

DOLENJSKI LIST

KAM 23. JULIJA? V Vrhpolje pod Gorjanci

na proslavo 25-letnice ustanovitve Gorjanskega bataljona ☆ odkritje spomenika ☆ razvitje prapora in ☆ podelitev domicilne listine krške in novomeške občine Gorjanskemu bataljonu

Začetek proslave ob 10. uri

Zbor borcev pol ure pred začetkom proslave
Borci, aktivisti, občani! Pridite na pri-srčno snidenje. Gorjanci vas vabijo!

Uboj v Velikem Cerovcu

Včetrtek, 6. julija, je prebivalce v novomeški okolici močno razburila vest o uboju, ki se je prejšnjega dne primeril v Vel. Cerovcu pod Gorjanci. Posestnik Jože Juršič, star 52 let, iz Vel. Cerovca je 5. julija klepal koso pri domačem gospodarskem posloju. Bilo je okoli 14. ure popoldne. Mimo je prišel sosedov sin Jože Šimc z materjo in hčerko. Juršič je Šimca, ki je šel čez njegov svet, opozoril, da tam ne sme hoditi. Šimc je potegnil nož in Juršiča zabodel v trebuh, ramo in prsi. Juršič je nato kakšnih 150 m od prizorišča izkrmavel, storilca Jožeta Šimca pa so še istega dne prijeli v Ljubljani, kamor se je odpeljal takoj po dejanju.

NEDELJSKE KONJSKE DIRKE V SENTJERNEJU: Na sliki je dvovprezna vožnja za triletno in starejše kasače, ki so tekli na progi, dolgi 2.400 metrov. Zmagali sta kobilici Renka in Roze Mari z lastnikoma Ivanom Lipejem in Hubertom Križancem (Foto: Polde Miklič). Več o dirkah na 6. strani!

Jože Kostevec že 19 let vozi avtobus na avtobusnih progah, največ po Dolenjskem. Do zdaj še ni imel karambola. Najraje vozi na kočevski progi in je vedno dobro razpeložen. Njemu in vsem poklicnim voznikom, ki prevažajo tovore in ljudi po naših cestah, za praznik šoferjev iskrene čestitke s šoferskim pozdravom — SREČNO VOZINJO! (Foto Franc Modic, Ljubljana)

ATLETSKI DVOBOJ MLADINSKIH REPREZENTANC

Čehoslovaška - Hrvaška - Slovenija

V nedeljo bo v Novem mestu ob 9.30 veliko atletske srečanje na Stadionu bratstva in enotnosti — Nastopa vrsta znanih atletov: Mele, Pečar, Hladen, Baboškova, Velikovrhova (iz Slovenije) ter Čelan, Aničeva, Vranješeva, Kovačeva, Sabadoševa (iz Hrvatske) — V reprezentanci SRS tudi Novomeščani: Slak, Solak, Virant in Zagorčeva — Izven konkurence nastopijo mladinke Slovana iz Bratislave

Zbiranje pomoči za Arabce

V brežiški in krški občini je že stekla akcija za zbiranje pomoči žrtvam agresije na Srednjem vzhodu. V delovnih organizacijah se člani kolektivov odločajo večinoma za enodnevni oziroma pol-dnevni zaslužek, ki ga bodo prispevali za prizadeto arabsko ljudstvo. Občinski sindikalni svet v Krškem je namenil za to pomoč 50.000 starih dinarjev.

Že 1.665.411 Sdin in 409 krvodajalcev

Akcija koordinacijskega odbora za pomoč žrtvam izraelske agresije je naletela pri občanih trebanjske občine na veliko razumevanje. Občinskemu štabu je do prejšnjega četrta uspelo zbrati že 1.665.411 Sdin. Prijavilo pa se je že 409 občanov, ki so pripravljeni darovati kri za ranjene Arabce. Prvi odvzem krvi je bil v ponedeljek za trebanjsko območje, za Mi-rensko dolino pa bo predvidoma 17. julija. Akcija se nadaljuje, zato je pričakovati še večji odziv.

Novomeškim ljubiteljem »kralji-ce športov« se v nedeljo dopoldne obeta na Stadionu bratstva in enotnosti prvovrsten atletska nastop. Priče bodo lahko dvoboju mladinskih reprezentanc Hrvatske in Slovenije, v ženski konkurenci pa bodo privlačnost tekmovalke iz Bratislave, ekipe prvakinje ČSSR (v mladinski konkurenci) v laskem letu.

Da bo tekmovalce res kvalitetno in s tem privlačno, zagotavljajo številna znana atletska imena. Kdo ne pozna Milosla Meleta, člana ljubljanske Olimpije, ki letos

(Nadaljevanje na 11. str.)

Na bizeljski cesti že delajo

Od Bizeljskega proti Zupalevcu pripravljajo za asfaltiranje nov odsek ceste, dolg približno 6 kilometrov. Večji del stroškov bo prispevala republika, nekaj občina, kma. tjska zadruga Bizeljsko pa je namenila za modernizacijo ceste 4.000.000 Sdin.

Avto razbit, voznik pa je izginil

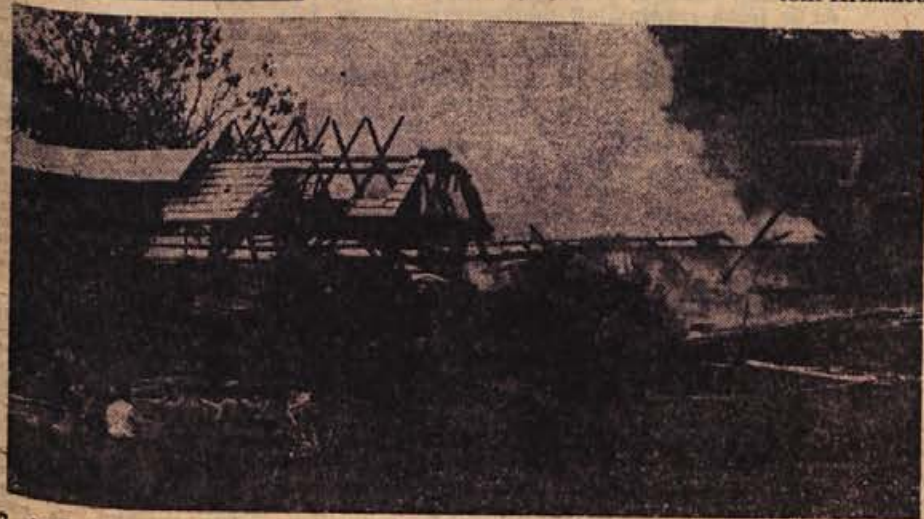
9. julija ob 3.40 zjutraj je Ivan Muhič železniški delavec iz Srebrnič, sporočil postaji milice v Novem mestu, da se je pri Volavčah primerila težja prometna nesreča. Povedal je, da leži pod cesto razbit avtomobil, da je opaziti več krvavih madežev, voznika pa ni nikjer.

Milčnika novomeške postaje, ki sta že ob 4.00 uri začela preiskavo na kraju dogodka, sta ugotovila: neznanega voznika je zaradi prevelike hitrosti, morda tudi vinjenosti ali pa ker je zaspal, v blagem ovinku zaneslo, da je zadel v desni nasip nad cesto, nato je drsel 11 m po cesti in pristal na levem robu ceste, tako da je bil zadnji del vozila še na cesti. Obojna vrata avtomobila so bila odprta, na njih pa precej krvavih sledov. Na avtomobilu (fiat 600, reg. št. Nm 57-39, lastnik Jože Pečjak iz Straže) je za 7000 N din škoda. Sledov zaviranja ni bilo. Ciril Bukovec, šofer podjetja GORJANCI, ki je med vožnjo proti Straži prvi opazil nesrečo, je bil še tam in je milčnikoma povedal, da je pregledal okolico, išoč voznika, pa ga ni našel. S pomočjo prisotnih sta milčnika opravila to še enkrat, pregledala sta okoliška gospodar-

stva poslopja in povprašala po hišah, vendar brez uspeha. Iskanje s sledilnim psom je onemogočil dež. Po UKV zvezi sta milčnika zvedela, da se v bolnišnico ni nihče zatekel po pomoč. Ker je obstajal sum, da je voznik (Nadaljevanje na 6. str.)

OD 13. DO 23. JULIJA
Pomembnejše padavine z ohladiitvijo okrog 20. julija, krajevne nevihte ali kratkotrajne padavine pa 13., 16. in 23. julija. V ostalem lepo vreme.
Dr. V. M.

7. julija okoli 14. ure popoldne je izbruhnil požar na gospodarskem posloju Alojza Mahniča iz Sel pri Zagorici 5. Ogenj se je kmalu razširil še na gospodarske poslopja Alojza Metelka in Simona Koračina ter upepeljal 4 gospodarske stavbe z vso krmo in orodjem. Škode je za 12 milijonov Sdin. Požar je povzročila slaba električna napeljava. Gasilci, ki so zelo hitro prispeli na požarišče, so uspeli požar omejiti, saj je grozil zajeti več stanovanjskih hiš v naselju (Foto: Vid Bauer)

Sprostiti cene tekstilnim izdelkom

Trgovina ne izpolnjuje svojih nalog — Enak režim
marž za domače in uvoženo blago — Ali je
intervencijski uvoz še intervencijski

Prejšnji četrtek so predstavniki zveze tekstilnih inženirjev in tehnikov seznanili novinarje s položajem, v katerem se je naša tekstilna industrija. Poudarili so, da trgovina z intervencijskim uvozom ne izpolnjuje niti ene izmed naslednjih treh nalog: da bi z uvozom dopolnjevala izbiro blaga na domačem tržišču, da bi z uvozom kvalitetnih izdelkov izboljšala kvaliteto domačih proizvodov in da bi vplivala na znižanje proizvodnih stroškov. Nadalje so nam povedali, da trgovina zaradi možnosti večjega zasluga vsiljuje potrošnikom uvoženo blago, domače pa drži skrito v predalih in na policah. Marža za domače blago je namreč določena 3 odst., za uvoženo blago pa je prosta in dosega tudi 15 odst.

Da bi razbili mišljenje potrošnikov, da je uvoženo blago vedno boljše od domačega, so v mariborskem Tekstilnem inštitutu in v Inštitutu za tekstilno tehnologijo na ljubljanski fakulteti za naravoslovje in tehnologijo z raziskavami primerjali enakovredno domače in uvo-

ženo blago. Ugotovili so, da je tuje blago največkrat enakovredno, ali le malo boljše od domačega, cene pa so veliko večje. Tako stane meter uvoženega gaberdena 3790 S din, meter domačega pa od 1989 S din do 2152 S din. Prav tako je z damastom. Uvoženi stane 2665 S din, domači pa le 1660 S din, pri čemer je uvoženi le za malenkost boljši tako, da tako velika razlika ni utemeljena.

Na konferenci so govorili še o nepravilnem razdeljevanju deviz, o neenakopravnosti med domačimi proizvajalci ter o drugem. Rešitev iz dosedanjega položaja vidijo predvsem v sprostitvi cen tekstilnih proizvodov in v enakem režimu marž za uvoženo in domače blago, kajti le tako bo trgovina zainteresirana kupovati blago domačih proizvajalcev.

Na konferenci so tudi povedali, da je sedanj sistem določanja cen povsem neustrezen, saj oblikujejo cene le na osnovi teže blaga, sploh pa ne upoštevajo vloženega intelektualnega dela ter stopnje oplemenitenja izdelkov.

25 let Tomšičeve brigade

Vse občane vabimo na proslavo 25-letnice
I. proletarske SNOUB Toneta Tomšiča v Starem Logu in v Kočevju.

15. julija ob 15. uri se bodo preživeli borci Tomšičeve zbrali v Starem Logu pri spomeniku Tomšičeve brigade. Tam bo svečanost in polaganje vencov.

15. julija ob 17. uri bo pri Domu telesne kulture v Kočevju pozdravil borce Tomšičeve brigade prvoborec Ignac Karničnik predsednik Obs Kočevje pa jim bo izročil dokument o domišli. Sledil bo kulturni program s športnimi igrami. Ob tej priložnosti bo odprta tudi razstava o bojih Tomšičeve brigade.

16. julija bodo v vojašnici Toneta Tomšiča v Sentvidu pri Ljubljani zaključne slovesnosti.

PRIPRAVLJALNI ODBOR

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

SEJE V ZVEZNI SKUPŠČINI — Ta teden so bile seje zborov zvezne skupščine. Najpomembnejša je vsekakor skupna seja zveznega in gospodarskega zbora, na katerem je govoril podpredsednik zveznega izvršnega sveta Kiro Gligorov. Predvsem je ugotovil, da smo v državi zdaj že dosegli stabilnost gospodarstva, kar je velikega pomena za nadaljnji razvoj. Zda gre za to, da bi na tej podlagi pripravili programe za pospešeno rast proizvodnje, produktivnosti in zaposlenosti. Sicer bi se stabilizacija gospodarstva utegnila spremeniti v njegovo stagnacijo. Kiro Gligorov je med drugim poudaril ukrepe, ki jih je bil sprejel zvezni izvršni svet na zadnji seji, zlasti sprostitve nekaterih cen tako, da je zdaj kontroliranih le še 55 odstotkov, in ukrepov na kreditno-monetarnem področju. »Ker smo pred široko liberalizacijo cen na notranjem tržišču in pred nadaljnjo liberalizacijo zunanjetrgovinske menjave, je še naprej potrebna dosledna kontrola nad celotno denarno maso. Ni razlogov za tako imenovano liberalnejšo kreditno politiko,« je dejal.

SESTANEK PREDSEDNIKA IS S PREDSEDNIKI OBCINSKIH SKUPŠČIN — Ta terek se je predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič sestal s predsedniki skupščin vseh slovenskih občin. Pogovarjali so se o nekaterih idejnopoličnih vprašanjih razvoja slovenske družbe in njene gospodarstva ter o financiranju strokovnega šolstva. V uvodu je predsednik Stane Kavčič dejal, da imajo taki sestanki namen seznaniti predsednike občin s politiko izvršnega sveta, dalje, da se izvršni svet seznani z mnenji in stališči občinskih skupščin do vprašanj, ki so na dnevnem redu, in tretjič, da zagotovo uresničitev politike, za katero bi se dogovorili. Ko so govorili o idejnopoličnih vprašanjih našega razvoja, so poudarili stališče izvršnega sveta — z njim so se predsedniki občinskih skupščin strinjali — da mora biti v osnovi koncepta naše politike moderno organizirana in na samoupravljanju temelječa nacionalna skupnost in ne morda družbena skupnost na bazi nekakšne federacije komun. Iz tega temelj-

nega izhodišča izvirajo tudi druga stališča, ki jih je bil razložil Stane Kavčič.

Precej pa je bilo govora tudi o financiranju srednjega strokovnega šolstva. Izvršni svet ugotavlja, da se ne uresničuje priporočilo republiške skupščine glede financiranja strokovnega šolstva, da precej delovnih organizacij in tudi občinskih skupščin ni izpolnilo svojih dolžnosti, zaradi česar se nahajajo medobčinski skladi v zelo hudih denarnih težavah. Vse to zelo kvarno vpliva na strokovno šolstvo, saj najboljši učitelji

Dosežena stabilnost gospodarstva

že odhajajo drugam, velika pa je škoda tudi pri učencih, ker trpi pouk, saj učiteljem ni jasno, kdaj bodo dobili zaslužek in koliko ga bodo dobili. V veliko šolah izplačujejo le 80-odstotne osebne dohodke. Zlasti bo pe-rece v drugem polletju, ker so nekatere občinske skupščine in delovne organizacije že v prvem polletju izpolnile vse svoje obveznosti in bodo kolektivni šol odvisni v drugem polletju od denarja tistih, ki že doslej niso redno izpolnjevali svojih obveznosti. Poudarili so, da strokovno šolstvo ne more živeti od dobre volje darovalcev in da mora biti to sistemsko urejeno z rednimi viri financiranja. Toda to bo možno urediti šele z novim letom, za letošnje leto pa se je treba striktno držati priporočila republiške skupščine, ki ga morajo izpolnjevati tudi tiste delovne organizacije, ki v začetku leta niso sklenile pogodb. Priporočilo velja za vse in ne le za nekatere.

ODLOČBA REPUBLIŠKEGA USTAVNEGA SODIŠČA — Te dni je ustavno sodišče SRS izdalo odločbo, s katero je zavrnilo predlog skupščin občin Metlika, Novo

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Generalni skupščini OZN ni uspelo, da bi sprejela resolucijo, s katero bi zahtevali umik izraelskih čet za linijo premirja. Akcija latin-skoameriških držav, ki so s svojo resolucijo vrnila »trojanskega konja« v generalno skupščino, je to preprečila. S tem neuspehom generalne skupščine je bil zadan resen udarec avtoriteti svetovne organizacije, čeprav seveda to, da resolucija nevezanih ni dobila potrebne dvotretjinske večine, še ne pomeni, da je zdaj konec diplomatskih naporov, da bi zaščitili žrtve agresije.

Takoj naslednje dejanje se je odigralo v varnostnem svetu, ki se je sestal, da bi razpravljali o spopadih ob Sueškem prekopu prejšnji teden. Varnostni svet je predlagal, naj bi na področje prekopa poslali opazovalce OZN. Po zadnjih poročilih sta ZAR in Izrael sprejela predlog in tako je pričakovati, da bodo vojaški opazovalci OZN že v kratkem začeli nadzorovati premirje ob Sueškem prekopu. Ta ukrep sicer ne pomeni kdo ve koliko, saj se osnovnega vprašanja — vprašanja agresije — sploh ne dotika. Vsaj delen uspeh pa je, saj z njim svetovna organizacija znova izpričuje svojo prisotnost in odgovornost za mir. Seveda pa se vse tiste države, ki si zares prizadevajo, da bi bila OZN zares učinkovita in avtoritativen dejavnik miru, zavedajo, da je to premalo in da bo še vnaprej treba zastavljati vse sile, da bi omogočili učinkovito nastopanje OZN.

Arabske države se po dogodkih v OZN še bolj zavedajo, da morajo tudi same storiti vse, da bi odpravile posledice agresije. O tem pričajo številne izjave arabskih državnikov, še bolj pa trojni sestanek v Kairu med predsednikoma ZAR

Naserjem in Alžirije Bumediennom ter kraljem Jordanije Huseinom, ki se je pravkar končal. Državniki so se posvetovali o tem, kaj naj zdaj storijo arabske države in kako naj zagotovijo enotnost. To pa vsekakor ni lahko vprašanje, kajti interesi posameznih arabskih držav si precej nasprotujejo in zato niso vse v enaki meri pripravljene žrtvovati svoje koristi (to velja predvsem za tiste, ki imajo petrolej in ga želijo prodajati na Zahod) arabski enotnosti. Prav zaradi tega kaže, da do sestanka šefov vseh arabskih držav ne bo prišlo tako lahko. Pač pa je več izgledov za tesnejše povezovanje med arabskimi državami z najbolj naprednimi režimi — ZAR, Alžirijo, Sirijo in morda Irakom.

OZN v slepi ulici

Tudi na jugu Afrike tokrat ne manjka dramatičnih dogodkov, ki žalostno opozarjajo na nestabilen položaj v mnogih državah na tej celini. Celu v Nigeriji, ki je do nedavna veljala za najbolj »trdno« afriško državo zdaj divja državljanska vojna. En del države se je odcepil in oklical neodvisno republiko Biafro, centralna vlada pa odcepitve seveda ni priznala in po nekaj tedenskem kolebanju se je zdaj odločila, da bo stvari uredila z vojno. Poročila, ki prihajajo od tam si zelo nasprotujejo, tako da ni mogoče zanesljivo vedeti, kako poteka državljanska vojna. Tudi ta

vojna je v veliki meri posledica kolonialne dediščine in kolonialne politike, ki je podpihovala razprtje med posameznimi plemeni in ustvarjala umetne države. Nasprotja med posameznimi plemeni in med zaostalim severom ter bolj naprednim jugom (Biafra) so se tudi za Nigerijo izkazala kot zelo usodna, hkrati pa znova opozorila vso Afriko, kako potrebno je čim prej odpraviti kolonialno dediščino in res temeljito reševati notranje probleme.

V Kongu smo spet pričeli novi pustolovščini. Skupina belih najemnikov se je prejšnji teden z dvema letalom spustila v mesti Kisangani in Bukavu ter skušala zanesiti upor proti vladi predsednika Mobutuja. Poskus sicer ni uspel, čeprav skupina najemnikov še vedno drži zasedeno letališče v Kisanganiju in se noče predati. Zajeli so več mirnih državljanov, med njimi zdaj držijo kot talce in skušajo z njimi izsiljevati. Tudi kongoški primer kaže, da v Afriki položaj še zdaleč ni stabilen in da najbolj reaktivne sile v svetu na vse mogoče načine skušajo povrniti ali zadržati vpliv in koristi na celini, ki se tako krčevito bori proti ostankom kolonializma in proti neokolonializmu. Kongoska pustolovščina je povezana tudi z imenom ene od najbolj mračnih figur v sodobni zgodovini Afrike — Combejem. Letega so namreč ujeli v Alžiriji in ga hoteli izročiti Kongu. Najemniki, ki so nekoč pod njegovo vladavino delali bogate posle, so si zato zamislili akcijo, da bi osvobodili svojega nekdanjega šefa in mu morda celo spet pomagali do oblasti v Kongu. Kot rečeno je ta poskus propadel in se spremenil le v resno opozorilo, da sile reakcije prežijo na vsako priložnost.

Tomšičevci, dobrodošli v Kočevju!

(Nadaljevanje s 1. str.)

1942 izdali nalog, naj vsaka četa III. grupe odredov do-
loči po 4 borce delavsko-
kmečkega poretka v I. pro-
letarsko udarno brigado To-
neta Tomšiča. 16. julija 1942
se je nato iz tako zbranih
borcev v vasi Cesta pri Sta-
rem Logu formirala I. prole-
tarska SNOUB Toneta Tom-
šiča.

Letos poteka 25 let od te-
ga za našo vstajo in revolu-
cijo pomembnega dogodka,
saj je bila I. proletarska
SNOUB Toneta Tomšiča pr-
va redna vojaška enota v slo-
venskem narodnoosvobodil-
nem boju. Občinska skupšči-
na Kočevje je ob tej po-
membeni obletnici sprejela
odlok o podelitvi domicila
Tomšičevi brigadi.

V Semiču preurejajo lokale

Prazne prostore poleg se-
miške trafike so začeli preu-
rejevati v brivsko-frizerski Sa-
lon. Delo mora biti končano
v enem mesecu. Ko se bo fr-
izerstvo preselilo v nove pro-
store, bodo ta lokal preure-
dili v mesnico.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

380 ŽRTEV TAJFUNA — Še-
hovit tajfun je opustošil južno
zahodne predele Japonske. Po do-
sedanjih podatkih je najhujš
kot 360 ljudi izgubilo življenje
med divljanjem viharja. Še več je
bilo ranjenih, mnogo tisoč pa jih
je ostalo brez strehe nad glavo.

**PRISILNE UPOKOJITVE V
GRČIJI** — Grški vojaški režim je
zadnje dni upokojil več diplom-
atov. Med drugimi so odstavili in
upokojili tudi grške veleposlanike
v Franciji, Avstriji, Japonski, Indiji
in OZN.

**PROTITAJSKJE DEMON-
STRACIJE V BURMI** — V tej drž-
avi še nekaj dni prihaja do de-
monstracij proti Kitajski. V več
burmanskih mestih so demonstran-
ti zažgali slike Mao Ce Tungja, pe-
nekod pa so jih metali v vodo.

**FRANCOSKI PREDSEDNIK V
BONNU** — V sredo je predsednik
de Gaulle prišel na obisk v Zahod-
no Nemčijo, kjer se bo pogovarjal
s kanclerjem Kiesingerjem. Kot
pravijo, bosta govorila največ o
odnosih med Vzhodom in Zahodom.
Opazujajo tudi, da se zadnje čase
vse bolj povečuje nasprotja med
francosko in zahodnonemško poli-
tiko.

**SOLANJE VIETNAMSKIH
STROKOVNIAKOV** — Sovjetska
zveza in DR Vietnam sta podpisali
sporazum, da bodo v Sovjetski
zvezi šolali šest tisoč vietnamskih
inženirjev in tehnikov.

DIPLOMATI ZA RIBICE —
Prejšnji mesec so v državi Slove-
noslovenske obale zapeli gvinejskega
zunanjega ministra in več drugih
gvinejskih diplomatov, ko so se
moralo letalo v katerem so po-
stali, zaradi nevelite spustiti na je-
tališče v Abidžanu — glavno
mesto Slovoslovenske obale. Zda
sta se vladi Gvineje in Slovoslo-
venske obale sporazumeli, da bodo
te diplomate zamenjali za nekaj
deset tisoč ribičev iz Slovoslovenske
obale, ki so jih še prej ujeli in
zapli v Gvineji.

ZELEZNISKA NESREČA —
hizna Magdeburga v DR Nemčiji
se je pripetila huda železniška ne-
sreča, ko je neki vlak treščil v po-
trojejsko cisterno, ki se je vnela.
Po zadnjih poročilih je nesreča
terjala 83 smrtnih žrtev, med njimi
44 otrok.

ZASEDANJE ECOSOC — V
Zenevi se je v torek začelo zaseda-
nje ekonomskega in socialnega
sveta OZN (ECOSOC). Na njem
bodo med številnimi vprašanji
bodo največ razpravljali o ukrepih
za hitrejši razvoj zunanje trgovine
in živ v razvoju, o kontroli rojstev, o
pretrastnem položaju v svetu in
podobnih vprašanjih, ki težijo
predvsem manj razvite države.

RUDARSKI ŠOLSKI CENTER VELENJE

razpisuje

v šolskem letu 1967/68

VPIS V PRVI RAZRED

za 60 učencev rudarske
poklicne šoleza 20 učencev rudarske
tehniške šole

Pogoj za vpis v rudarsko poklicno šolo je uspešno dokončanje vsaj sedmi razred osnovne šole.

Pogoj za vpis v rudarsko tehniško šolo je uspešno dokončanje osemletka s preizkusom znanja iz slovenščine in matematike.

Prošnje, kolkovane z 0,50 Ndin, in priloženim spričevalom iz osnovne šole pošljite na naslov »Rudarski šolski center, Velenje«.

DOLENJEC V PARIZU?

Da! Zakaj pa ne?

Varčeval je za potovanje pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

ali pri njenih poslovnih enotah
v Krškem, Metliki in Trebnjem!Hranilno knjižico DBH lahko dobite
tudi pri vseh poštah v občinah
Novo mesto, Krško, Metlika in
Trebnje!

Zdravstvo med kladivom in nakovalom

Z združitvijo zdravstvenih domov v občinah Sevnica, Krško in Brežice naj bi istočasno reševali tudi vprašanje življenjskega prostora brežiške bolnišnice — Tako bi se izognili mnogim nesporazumom med bolniki in zdravniki, ki jih poraja administrativna razmejitev

Odkar sta se zaprli celjska in novomeška zdravstvena regija, se zdravniki krške občine v ambulantah in na terenu vsak dan srečujejo z mnogimi težavami. Večina teh izvira iz administrativne razkosanosti Spodnjega Posavja, iz želja, potreb in upravičenih težav zavarovancev na eni strani ter iz pravih in doležb na drugi strani.

Z zaprtjem obeh območij je bila najmanj prizadeta

zdravstvena služba v sevniški občini, ker je bila ta vse povojno obdobje trajneje povezana s Celjem. Krško pa je v zadnjih desetih letih večkrat menjalo gospodarja: zdaj je spadalo k socialnemu zavarovanju v Celju, zdaj k Novemu mestu.

Vse to je spodbudilo zdravstvene delavce krške občine k razmišljanju o enotni zdravstveni službi v Spodnjem Posavju. Tako bi se

izognili mnogim nasprotjem in nesporazumom, ki jih vsiljuje med zdravnike in bolnike sedanja ureditev zdravstvene službe v občinah Sevnica, Krško in Brežice.

Spričo tega menijo zdravstveni delavci v krški občini, naj bi istočasno z združitvijo zdravstvenih domov reševali tudi vprašanje življenjskega prostora bolnišnice v Brežicah. Njeno naravno zaledje je namreč močno okrnjeno zaradi sedanjih meja obeh regij.

Enotna zdravstvena služba je edino upravičena v Spodnjem Posavju, ki predstavlja tudi geografsko enoto, razen tega pa imajo v vseh treh občinah skoraj enake socialno-zdravstvene probleme in enaka gledišča v vodenju zdravstvene službe.

Navedene misli, ki so jih izrekli zdravstveni delavci v

Zakaj brezposelni strokovnjaki?

V ponedeljek je bilo v Sevnici posvetovanje predstavnikov delovnih in družbenih organizacij. Na dnevnem redu je bilo sicer več točk, vendar so prisotni razpravljali le o poročilu predstavnika Zavoda za zaposlovanje delavcev iz Celja. Po podatkih zavoda je ugotovljeno, da je ne samo na območju občine Sevnica, temveč tudi drugod vedno več brezposelnih ljudi, ki so dokončali strokovno, srednjo ali celo višjo (visoko) šolo, vedno manj pa je pri zavodih prijavljenih ne-kvalificiranih delavcev. Na posvetovanju so razpravljali o tem, kje so vzroki za tako stanje. Med drugim so se predstavniki delovnih organizacij navdušili za predlog zavoda, da bi za nekaj mesecev sprejeli na prakso ali poskusno delo te brezposelne mlade ljudi s tem, da bi jim izplačevali nagrade, medtem ko bi zavod plačeval zanje prispevek za zdravstveno za-

varovanje. Predstavniki delovnih organizacij so bili mišljenja, naj bi zavod izdelal podrobnejšo analizo o tem in jo predložil podjetjem, da bi o tem razpravljali na sejah organov delavskega samoupravljanja.

Zelena laguna pri Poreču je sprejela te dni prve turiste v nove objekte, ki jih je gradilo tudi novomeško gradbeno podjetje »PIONIR«. Svečana otvoritev novega naselja (v ozadju) je bila v soboto, 8. julija (Foto: Mirko Vesel)

HITRO! SOLIDNO! POCENI!

servisni pregledi vozil

ZASTAVA, RENAULT, TAM

- ☐ vse garancije in reklamacije
- ☐ splošna popravila vozil
- ☐ zamenjava motorjev in generalna popravila
- ☐ avtokleparska in avtoličarska dela
- ☐ tapetniška dela, mazanje in pranje
- ☐ tehnični pregledi vozil vseh vrst

AVTOMEHANIČNA DELAVNICA »PIONIR«

NOVO MESTO, Kettejev drevored 37 (Bršlin) telefon: 21-243
METLIKA, pri vinski kleti

Geologi na ekskurziji v Beli krajini

Dne 25. junija je dr. Rajko Pavlovec spretno vodil ekskurzijo Geološkega društva iz Ljubljane po Beli krajini. Na posameznih področjih so tolmačili: prof. Drobne, dr. Vrabec, Germovšek in prof. Simonič. V Gaberju nad Semičem so se pridružili geologom mladi jamarji s tovarišem Klepecem ter povedali veliko novega in zanimivega o belokranjskem podzemskem kraškem svetu ter pokazali precej silk, posnetih v jamah. Geologi so obiskali velik peskokop pri Birčni vasi, premogovnik in opekarno v Kanižarici, kamnolom pri Neraju in slikovito pokrajino z rdečim boksitom na Perudini. Skozi Zilje so odšli na Preloko, od tam v Adlešice ter Gradac, kjer so si ogledali gradaški marmor (mimogrede so videli še kamnolom pri Grmu) ter skozi Metliko odhiteli proti Ljubljani.

KUME

Sejmišča

Dež in slab dogon

Na novomeškem sejmu je bilo 10. julija na ponudbo 208 prašičkov, starih od 6 do 12 tednov, in 17, starih 3 do 6 mesecev. Prodanih je bilo 196 prašičkov, mlajši po 11.000 do 18.000 Sdin, starejši pa po 19.000 do 30.000 Sdin. Cene so tokrat spet poskočile.

V Brežicah nižje cene

8. julija je bilo pripeljanih na tedenski sejem v Brežice 360 mlajših in 15 starejših prašičkov. Prvih je bilo prodanih 165, drugih pa 8. Mlajši prašički so bili po 700 Sdin kilogram, starejši pa po 600 do 650 Sdin.

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA

Nudimo vam bogato izbiro:

- ☐ gospodinjskih aparatov
- ☐ akustičnih aparatov
- ☐ elektroinstalacijskega materiala

Kupujte v naših trgovinah v Krškem in Novem mestu!

KOZJANSKI ODRED

Ukazal je namestniku Janežiču, da je s komandantom II. bataljona Andijem neopazno umaknil iz borbe skupino borcev in se prav tako neopazno z njimi pretihotapil sovražniku za hrbet. Čez kakšne pol ure je Janežičeva skupina z močnim hrupom napadla sovražnikove položaje od zadaj. To je nasprotnika popolnoma zmedlo. Glavnina odreda je izkoristila sovražnikovo zmedo in se poglala v naskok. Tokrat je uspelo; policisti so v paničnem begu zapustili vrh, ki so ga tri ure zagrizeno branili.

Tako so borci Kozjanskega odreda uspešno prestali svoj ognjeni krst. V boju so preizkusili zavezniško orožje, ki so ga pred dnevi dobili od Glavnega štaba Slovenije. Ponosni so bili tudi na orožje, ki so ga odvzeli sovražniku. Z njim so oborožili dotlej neoborožene borce.

Na kraju borbe so pokopali dva svoja borca, šest je bilo lažje ranjenih. Sovražnik je na kraju borbe pustil 14 mrtvih, nekaj jih je padlo še na umiku v gozdu.

Po tem prvem uspešnem spopadu sta porasla samozavest borcev in ugled odreda pri prebivalcih. Zapomnil pa si je to srečanje tudi sovražnik, nikoli več ga namreč ni bilo na vrh Bohorja.

Ločeno vojskovanje I. in II. bataljona

Po borbi na Bohorju se je odred razdelil na I. in II. bataljon, ki sta se potlej vojskovala največkrat ločeno. Drugi bataljon je odšel severno od Bohorja, prvi je ostal na Bohorju in je svoje pohode usmerjal proti jugu.

Z II. bataljonom je krenil v smeri proti Celju tudi komandant odreda. V lovski koči v Svetini nad Celjem je bataljon iznenadil nacističnega priganjača Himmerja, brata takratnega celjskega župana, ko je ravno dajal navodila svojim blokadirerjem. Bataljon je vermanom odvezl 45 pušk z municijo ter vermanske obleke in preganil stražo, ki je pazila gozdne delavce. Na pohodu je bataljon pridobil nove borce, zato se je njihovo število kmalu podvojilo. Takšen mobilizacijski zbor je bataljon pripravil tudi v Sentlovrencu pri Storah, toda zaradi izdaje je iznenadil napad žandarmerije in fermanov.

Prvi bataljon pa se je po ustanovitvi odreda zadrževal na Bohorju. V začetku junija — spominjajo se, da je to bilo 13. junija, — se je pri žusnu spopadel z dosti močnejšim sovražnikom. Sovražnik je položaje bataljona nameraval obkoliti, toda v zadnjem trenutku, so mu borci bataljona namero preprečili. Stiri ure je bataljon uspešno odbijal napade sovražnika, ki se je končno umaknil. Z držnim naskokom sta v tej borbi komandir I. čete Franc Ogorevc in borec Lipar Blaž — prvi je bil oborožen s sabljo, drugi s puško — presenetila sovražnikovega mitraljezca in njegovega pomočnika ter jima zaplenila mitraljez.

Ker je število borcev v odredu v dobrem mesecu po njegovi ustanovitvi precej naraslo, nekateri novinci pa še niso bili oboroženi, se je štab odreda odločil z obema bataljonom napasti policijsko postojanko Jurklošter, kjer bi bilo mogoče dobiti precej

orožja. Odred je bil povezan z dvema slovenskima pomožnima policistoma, ki sta posredovala odrednim obveščevalcem podatke o številnem stanju in oborožitvi policijske postaje.

Nekako v polovici junija sta bataljona v prvih popoldanskih urah izvedla napad. Borci II. bataljona so postavili zasede na cesti Planina-Rimske toplice, borci I. bataljona pa so tako nenadoma napadli postajo, da so bili policisti popolnoma iznenadeni in zmedeni. Drug za drugim so oddajali partizanom orožje, obleko in ostalo vojaško opremo. V postojanki je bilo 14 policistov, v Jurkloštru pa sta bila ujeta še dva. Slovenska pomožna policista, ki sta posredovala odredu podatke o postaji, sta se pridružila borcem odreda. Ostalo posadko postaje pa je odred, ker se nihče od prebivalcev ni pritoževal nad njenim zadržanjem, poslal proti Rimskim Toplicam.

III. bataljon napade kopitarno v Šmarju pri Sevnici

Odred je v polovici junija imel kakšnih 200 borcev. Zato so 20. junija, nekaj dni po napadu na Jurklošter, kjer so zaplenili en puškomitraljez, 36 pušk, 4 brzostrelke ter mnogo municije, na Marofu pri Planini ustanovili III. bataljon Kozjanskega odreda. Za komandanta III. bataljona je štab IV. operativne cone imenoval Franca Godlerja-Bliška. Bataljon je že en dan po svoji ustanovitvi izvedel obsežno in uspešno akcijo — napad na kopitarno v Šmarju pri Sevnici.

Napad je bil predviden zjutraj, v času, ko so se vrnile

part, iz Rimskih toplic so prek Jurkloštra s tanki pridri do Planine. Na Planino so prihajale sovražnikove enote tudi iz Sevnice, iz Sentjurja ter iz Radeč. Toda pri ljudeh ti demonstrativni sovražnikovi pohodi niso mogli omajati zaupanja v osvobodilno vojsko. To so sovražnikom najlepše dokazali prebivalci Jurkloštra, ki so takrat, ko so Nemci s tanki pridrveli v trg, zapustili svoje domove in se pridružili borcem odreda na Volušu. Kaže, da se je tudi nemški komandant zavedal, kaj to pomeni. V trgu ni dovolil nobene tatvine, grabeža ali požiganja. Dan po odhodu sovražnikove enote so se prebivalci Jurkloštra vrnili na nepoškodovane domove. Nekaj dni zatem je bil v Jurkloštru miting, na katerem je sekretar Kozjanskega okrožja Sergej Krajgher v svojem govoru izrazil priznanje prebivalcem Jurkloštra in borcem odreda. Res je bil to takrat izredno lep primer povezanosti med borci in prebivalci na Kozjanskem.

Napad na Nemce v Pišecah in v Slivnici

V poletnih mesecih 1944 je Kozjanski odred dosegel več lepih zmag nad sovražniki postojankami. V začetku julija je I. bataljon prispeal na Pišece. Dne 7. julija je v popoldanskih urah napadel policijsko posadko v župnišču v Pišecah. Sovražnik se je krčevito branil in vsi pozivi na predajo so bili zaman. Ker je bila telefonska zveza z Brežicami prekinjena, so policisti s signalnimi raketa mi poskušali priklicati pomoč iz Brežic. Toda za debelimi zidovi župnišča so vztrajali tudi brez pomoči.

II. bataljon Kozjanskega odreda, Verače, 5. jan. 1945.

vaške straže in orožje shranila v skladišču kopitarne. Akcija je potekala po predvidenem načrtu, policija iz Sevnice se sploh ni prikazala. Zaplenili so lahko 38 pušk in precej municije. Četa se je oskrbela z jermenjem tovarniških transmisij, kar je bilo novoustanovljenemu bataljonu izredno dobrodošlo. Ob odhodu so zanetili ogenj in tako delno uničili strojne naprave ter onemogočili nadaljnjo proizvodnjo.

Priznanje prebivalcem Jurkloštra in borcem odreda

Sovražnik je konec junija in v začetku julija poskušal s svojimi pohodi iz več smeri zavreti nadaljnji razvoj osvobodilne vojske na Kozjanskem. Svoje enote so Nemci pošiljali iz Laškega na Sentle-

dokler nista dva borca razbila vhodni vrat in je nato skupina partizanov vdrla v župnišče. V postojanki so borci ujeli 11 orožnikov in zaplenili 56 pušk ter dva zaboja ročnih bomb in dva zaboja nabojev. Razorožene policiste je bataljon pustil oditi v Brežice.

Dva dni pred tem — 5. julija — je III. bataljon zavzel sovražno postojanko v Slivnici pri Celju. Tudi tu so se policisti zagrizeno branili. Na pozive za predajo niso odgovarjali. Iz prvega nadstropja so se branili še tudi potem, ko je partizanskim bombasem uspelo zavzeti pritličje stavbe. Takrat je nekomu s petrolejem in slamo uspelo zaneti ogenj. Sele ko se je zadušljiv dim začel valiti v prvo nadstropje, se je sovražnik predal. Razorožili so 19 članov posadke, pridobili 50

Štab I. bataljona Kozjanskega odreda. Od leve: Vojko Cerjak, sekretar bataljona, Tone Žlindra, komandant bataljona in Tone Račič, komisar bataljona.

pušk, dva mitraljeza, municijo, sanitetni material, uniforme in 40 ročnih bomb.

Komandant odreda Marjan Jerin je z II. bataljonom popoldne 15. julija napadel policijsko postajo v župnišču v Pilištanju. Napadeni policijski postaji so hiteli na pomoč policisti iz Kozjega, toda partizanska zaseda jih je na cesti pod Pilištanjem odbila. Po dveurni borbi se je sovražnik predal. Bataljon je zaplenil okoli 50 pušk, 4 brzostrelke, puškomitraljez, ročne bombe in naboje. Stavbo so po odhodu zažgali.

Zmaga tudi v Zagorju pri Planini nad Sevnico

Naslednji dan, 16. julija ponoči, je III. bataljon — z njim je bil komisar odreda Djordje — napadel sovražnikovo postojanko v Zagorju pri Planini. Policisti so se dobro utrdili v župnišču pri cerkvi. Okoli v pritličju so bila spremenjena v strelne linije. Sovražnik se je srdito branil z vsem razpoložljivim orožjem. Dvakratni poziv komandanta bataljona Bliška, naj se predajo, je komandir policijske postaje energično odbil. Miniranje stavbe ni uspelo, debeli kamniti zidovi so kljubovali eksploziv. Nato so s preostalom eksplozivom minirali vrata in nekaj borcev je skoz odprtino vdrl v stavbo. Z ročno bombom jim je uspelo na stopnicah zadeti komandirja postaje, takoj nato so se člani posadke predali. Razen komandirja je bilo v postojanki pet mrtvih policistov, 14 se jih je predalo. V postojanki si je bataljon pridobil tri mitraljeze, okoli 40 pušk, večjo količino municije in razno vojaško opremo. Župniško poslopje so pred odhodom zažgali.

Konec junija so napadli policijsko postajo v Koprivnici pri Senovem. Borba se je vlekla vso noč, toda sovražnik ni bilo mogoče prisiliti k predaji.

V začetku julija se je III. bataljon pripravil, da bi uničil policijsko postajo v Zabukovju. Toda bil je prepozen, policisti so se sami umaknili. Ko je bil bataljon 8. julija obveščen o njihovem odhodu, je borcem uspelo dohiti več vozov, na katerih so peljali svojo opremo. Zaplenili so 200 pušk in precej opreme, spremljajoči policisti pa so se razbežali in sam strel.

Na Kozjanskem sta se po teh pogostih in uspešnih akcijah Kozjanskega odreda obdržali samo sovražni postojanke na Planini in Kozjem. Da bi pospešili likvidacijo postojanke na Planini, ki je bila kot otok sredi osvobodene ozemlja, jo je Kozjanski odred obkolil in preprečil vsak dohod do nje. Sovražnik sploh ni mogel iz postojanke in je bil prisiljen gladovati.

Dne 18. avgusta 1944 se je III. bataljon, ki je branil dostop na Planino na odcepu ceste iz Dobja v Jurklošter, spopadel s kolono sedmih sovražnikovih kamionov, ki so vozili prehrano posadki na Planino na odcepu ceste iz Dobja v Jurklošter, spopadel s kolono sedmih sovražnikovih kamionov, ki so vozili prehrano posadki na Planino. Na enem kamionu je bilo oboroženo spremstvo okoli 40 mož, ki jih je bataljon po krajšem spopadu pognal proti Dobju. Hrano s kamionov je bataljon z vozniki dal prepeljati v Jurklošter, kamione pa so zažgali.

Nemci napadajo svobodno Kozjansko

Proti osvobodjenemu ozemlju na Kozjanskem je sovražnik sredi avgusta pripravil večji napad iz več smeri: iz Radeč, Laškega, Sevnice in Sentjurja. Uspelo mu je obkoliti II. in III. bataljon Kozjanskega odreda na gubenju Lisce. Bataljona sta se vztrajno borila ves dan, medtem pa se je dvema kurirjema posrečilo prebiti se na Bohor k I. bataljonu s pozivom, naj pride na pomoč obkoljenim borcem. Proti večeru je Janošev bataljon udaril v hrbet sovražniku, ki je držal položaj nasproti III. bataljonu. Sovražnik se je naglo umaknil proti Sevnici in ni utegnil vzeti s seboj nič svojih padlih. To je bil najgloblji sovražnikov vdor na osvobodeno ozemlje na Kozjanskem, do novembra se mu ni več posrečilo prodreti tako globoko na Kozjansko. Tisti dan so bili bataljoni zaposleni s sovražnikom na Lisci, se je policijski posadki posrečilo umakniti se s Planine. Planina je tedaj postala središče osvobodene ozemlja.

Konec avgusta je sovražnik iz Kozjega pripravil obsežno akcijo, da bi z obkolitvijo uničil III. bataljon, ki se je takrat nahajal v gozdovih nad Veternikom in Oslico. Prvi bataljon je bil takrat na Bizeljskem, drugi v okolici Rimskih Toplic in nobeden ni mogel na pomoč. Tretji bataljon — imel je takrat okoli 250 borcev — je bil pravočasno obveščen o sovražnikovi nameri. Ves dan je na Veterniku uspešno odbijal sovražnikove napade, ki so se v valovih ponavljali. V prvem mraku so se borci umaknili po strmih skalnatih stezah, ker edino tam sovražnik ni zaprl obroča, misleč, da so skale neprehodne.

Prve dni septembra je na Kozjansko prispela XIV. udarna divizija. Njena XIII. brigada Mirka Bračiča je v noči na 11. septembra napadla najmočnejše utrjeno sovražnikovo postojanko Kozje. Borci odreda pa so tisti čas branili dohod v Kozje na cesti proti Senovemu in Sempetru. Serčerjeva brigada je istočasno napadla sovražnika

v Podčetrtku. Vermani — Kočvarji in Besarabci — so se v utrjenem župnišču v Kozjem upirali Bračičevi brigadi vso noč in ves dan. Šele proti večeru drugega dne je uspelo brigadi poslopje minirati in zažgati ter prisiliti sovražnika k predaji.

Z osvoboditvijo Kozjega je osvobodeno ozemlje na Kozjanskem imelo takšne meje: Kozje — Ključica — cesta Vrenske gorce — Bučka gora — Verače — Sela — Rudnica — Volčje jame — Njivice — Jezerce — Sentrupert — Laška vas — Mišji dol — Gračnica — Veliko Kozje nad Zidanim mostom — Kojčiče — Razbor — Križ — Krakovo — Mestni vrh — Gorenji Leskovec pri Reštanju — Veliki kamen — Pišece — Kozje.

Septembra 1944: nad 600 borcev v odredu!

V septembru je Kozjanski odred stal okoli 600 borcev, ki so bili dokaj dobro oboroženi. Večji del tega orožja so si pridobili sami z uspešnimi akcijami na sovražne postojanke v poletnih mesecih 1944, nekaj pa so ga dobili od Glavnega štaba NOV Slovenije iz zavezniške pomoči. Orožje iz zavezniške pomoči so iz osvobodene Bele krajine spravljali na Kozjansko tisti bori odreda, ki so vodili mobiliziranje s Kozjanskega na Dolensko.

Konec maja 1944 je Glavni štab Slovenije poslal na Kozjansko majorja Brinarja z nalogom, naj Kozjanski odred na svojem področju začne mobilizacijo moških prebivalcev. Večino mobiliziranih moških je Kozjanski odred pošiljal na osvobodeno ozemlje v Belo krajino. To je bila zelo težka in nevarna naloga. Najtežji so bili prehodi čez Savo, kjer so ob železnici nevarno križarile sovražnikove straže. Na desnem savskem bregu in v okolici pa so bili naseljeni Kočvarji, zato je bilo vsakokrat izredno težko priti neopaženo z nekaj sto neoboroženimi mobiliziranci čez Savo in mimo kočvarskih naselencev. Za prehod so izbrali več skritih krajev od Loke do Brestanice. Kljub dobrim pripravam pa je bil vendar prehod čez Savo vedno tvegano dejanje in ob tem je bilo tudi nekaj žrtev.

Razvitje prapora v Straži

Krajevna organizacija ZB Straža vabi bivše borce in prebivalce na razvitje prapora organizacije, ki bo v nedeljo, 16. julija, pred zadržanim domom v Straži. Dopoldne bo kulturni program, popoldne ob 14 uri pa razvitje prapora Sodelujejo godba na pihala Svobode iz Straže, pevsko društvo, pionirska organizacija in ostale družbene organizacije iz Straže. Po razvitju bo ljudsko rajanje.

Umrla je Ilka Vaštetova

ga otroštva. Poleg nadarjenosti odlikuje Ilko Vaštetovo še pridnost, vztrajnost, žilavost in natančnost. Čeprav je v življenju doživljala tudi osebne tragedije (zgodnja močeva smrt, bolezen in razočaranja, je ohranila optimizem in vero v človeka. V največje veselje in zadoščenje pa ji je bila zavest, da slovenski bralec njene knjige sprejema in bere, saj sodi prav Vaštetova med najbolj priljubljene slovenske pisateljice. Pisati za ljudstvo in ugoditi ljudstvu je bil njen življenjski smoter, kot je izja-

vila ob proslavi svoje sedemdesetletnice v novomeški Studijski knjižnici. Vaštetova je s svojim delom postala ljudska pisateljica v pravem pomenu besede. Slovenski bralec jo je že davno priznal za svojo ter postal s tem njenemu ustvarjanju edina, zato pa toliko silnejša ter važnejša spodbuda in opora. Zaradi nje se je pisateljica zavedala odgovornosti svojega poslanstva v največji meri ter nam je dala vse, kar je bilo v njenih močeh.

Spomin na pisateljico Ilko Vaštetovo ne bo umrl.

B. K.

NOVOTEKS

tekstilna tovarna — NOVO MESTO

proda NA LICITACIJI:

OSEBNI AVTOMOBIL

VOLKSWAGEN

leto izdelave 1959, in

27 ELEKTROMOTORJEV

raznih tipov in jakosti

LICITACIJA bo v podjetju 15. julija 1967 za družbeni sektor od 7. do 10. ure, za zasebni sektor od 10. do 13. ure.

Ogled vsak dan od 6. do 14. ure, do pričetka licitacije.

UPRAVNI ODBOR

SKLADA

„DUŠANA KVEDRA“

OBČINE SEVNICA

razpisuje

na podlagi 23. in 24. člena statuta sklada

7 štipendij za šolanje na srednjih šolah,

1 štipendijo za šolanje na višji šoli,

1 štipendijo za šolanje na visoki šoli.

Štipendije po tem razpisu se dajejo za redno šolanje in se izplačujejo toliko časa, dokler traja redno šolanje.

Prosilci morajo izpolnjevati naslednje pogoje: premoženjsko in gmotno stanje prosilca in njegovih staršev mora biti takšno, da mu onemogoča nadaljnje šolanje; končano mora imeti osnovno šolo oziroma srednjo šolo, če se želi vpisati na višjo ali visoko šolo, najmanj s prav dobrim uspehom; biti mora občan občine Sevnica.

Prijava je vložiti pisмено v roku 30 dni od dneva objave razpisa na oddelku za splošne in družbene službe občinske skupščine Sevnica.

Prijavi je treba priložiti: potrdilo o vpisu na ustrezno šolo (po prvem vpisu se lahko to potrdilo predloži naknadno); zadnje šolsko spričevalo ali potrdilo o uspešno opravljenih izpitih v zadnjem letu; potrdilo o premoženjskem stanju prosilca in njegovih staršev (če so starši zaposleni, potrdilo o višini osebnih dohodkov in otroških dodatkov); mnenje osnovne šole oziroma srednje šole, če se želi vpisati na višjo oziroma visoko šolo.

NOVOTEHNA - 20 let - 4,5 milijarde din in 80 ljudi

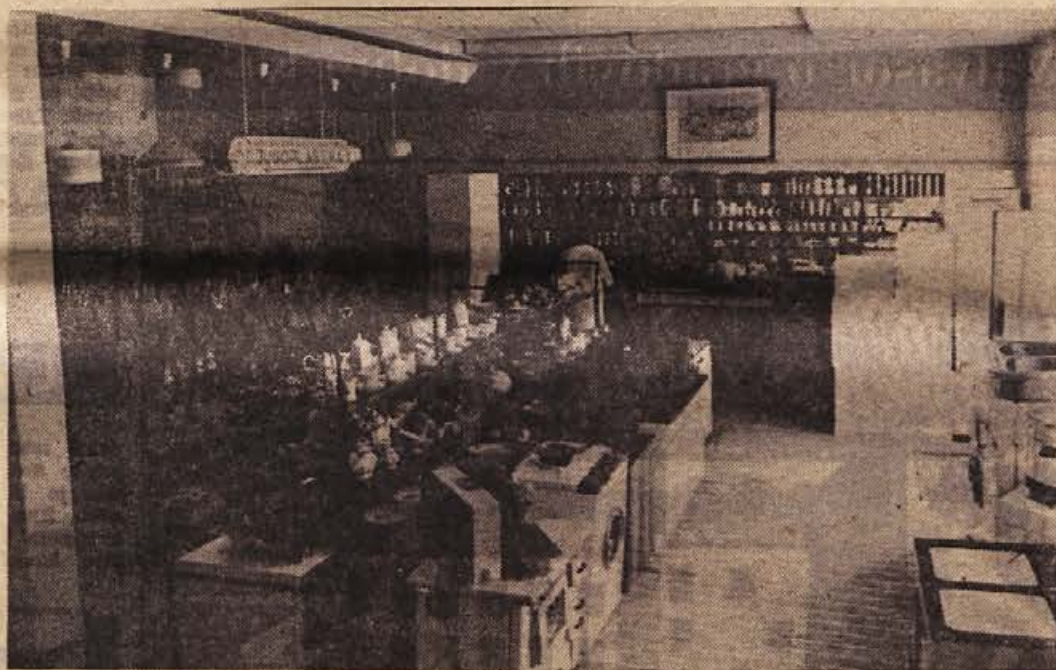
V zadnjih 12 letih za 6-krat večji promet — Prodajalne so preurejene, oprema je sodobna, prodaja pa poteka po specializiranih pultih — Število zaposlenih se je povečalo za 100 odst., promet pa za 500 odst. — Vrednost osnovnih sredstev je za 30-krat večja — Štipendiranje bodočih delavcev in strokovnega izpopolnjevanja že zaposlenih niso zanemarjali — Povprečna starost članov kolektiva je 30 let — Velika skrb za specializacijo prodajal — 50 odst. zalog je pokritih z lastnimi obratnimi sredstvi

Trgovsko podjetje NOVOTEHNA v Novem mestu je bilo ustanovljeno 15. aprila 1947 in se je vrsto let po ustanovitvi spopadalo z enakimi težavami kot vsa trgovina. Sebe v zadnjih letih, zlasti od 1960. dalje, ko je bilo tudi trgovini na voljo več kreditov in ko se je promet z blagom močno povečal, so bili ustvarjeni pogoji za hitrejši razvoj.

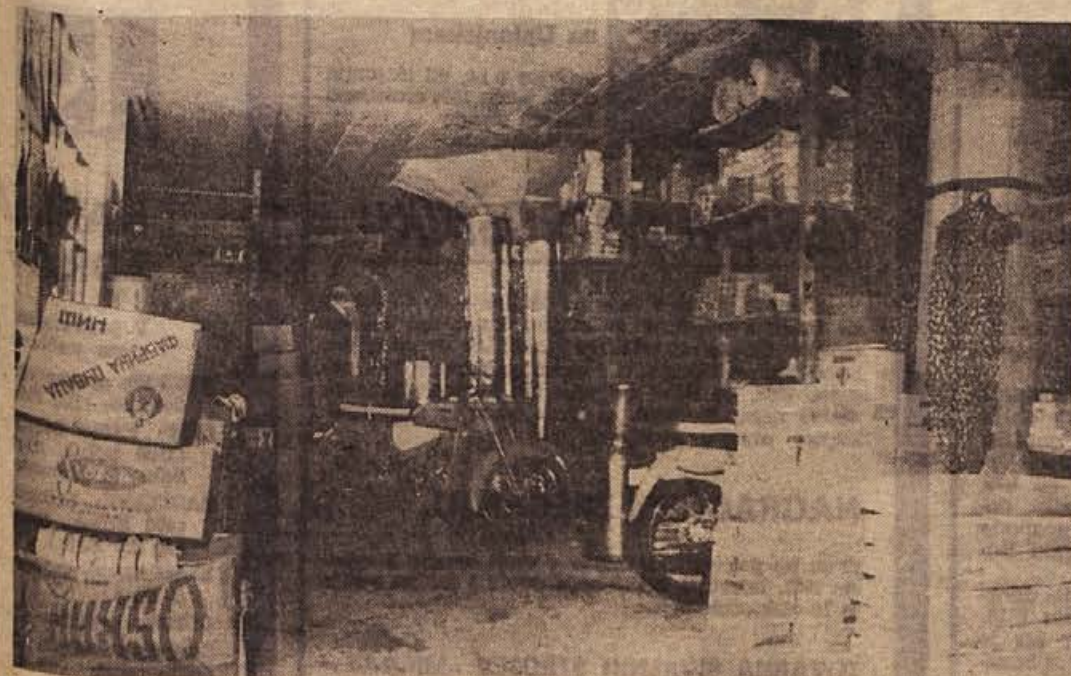
Za primerjavo, kako je rasel promet, naj nam služijo podatki od 1954 dalje, ker je prejšnje obdobje zaradi popolnoma drugačnih pogojev poslovanja težko primerjati s sedanjim. Letos bo v NOVOTEHNI ustvarjeni letni promet za

5-krat večji od onega v l. 1959 in za 6-krat večji od prometa v l. 1954. V tem času se je zelo povečala izbira blaga, pa tudi tržišče je začelo vplivati na trgovino v takšni meri, da je trgovina morala izboljšati postrežbo.

Zato je razumljivo, da se je NOVOTEHNA odločno lotila rekonstrukcije in modernizacije svojih prodajal. V tem času je porabila za tovrstne naložbe 288 milijonov S din. Preurejeni so bili tudi vsi prodajni lokali v Novem mestu (Avto deli, Tehnična trgovina na Glavnem trgu, Barve-laki, Železnina v Kandiji), dograjena so bila skladišča pri železniški postaji

Pogled v sodobno urejeno NOVOTEHNIINO prodajalno TEHNIKA na novomeškem Glavnem trgu (Foto: M. Jakopec)

NOVOTEHNIINO grosistično skladišče v Bršlinu, je kot lahko vidite tudi na zgornji sliki, vedno bogato založeno (Foto: M. Jakopec)

v Kandiji, opremljeno je bilo grosistično skladišče v Bršlinu, urejeni so bili upravni prostori na Glavnem trgu in v ta namen odkupljena stavba, odprt je bil servis za avtomobile v Gasilskem domu. NOVOTEHNA pa je poleg tega začela s svojo dejavnostjo tudi na območju širše Dolenjske. Bele krajine in Spod. Posavja. Odprla je sodobno trgovino v Trebnjem v novi stavbi, prav tako v Metliki in v Krškem.

Število zaposlenih se je v primerjanem obdobju povečalo za 100 odst., promet pa, kot smo že omenili, za 500 odst., kar pomeni, da je storilnost prav za voljo modernizacije prodajal znatno porasla. Vrednost osnovnih sredstev NOVOTEHNE se je v primerjavi z letom 1954 povečala za 30-krat, v primerjavi z letom 1959 pa za 12-krat.

Takšnih uspehov NOVOTEHNA pač ni mogla doseči brez strokovnosti zaposlenih. Zlasti po letu 1960 je začela zelo skrbeti za štipendiranje bodočih delavcev in strokovno izpopolnjevanje tistih, ki so že v pod-

jetju. Sedem štipendistov je v tem času že doštudiralo na srednjih strokovnih šolah, 7 zaposlenih študira izredno na srednjih strokovnih šolah, 1 pa na višji. Vsi poslovodje in mnogi drugi prodajalci, so odšli na strokovno izpopolnjevanje v razne šole za zaposlene. Za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje zaposlenih se vedno zelo skrbijo in jim za to ni žal denarja. To je razumljivo, saj je kolektiv sorazmerno zelo mlad: povprečna starost zaposlenih je manj kot 30 let.

Specializacija prodajal je bila pomembna naloga, katere se je NOVOTEHNA lotila najprej v Novem mestu, ki je bilo njeno prvo tržišče. Ta specializacija je zdaj že uresničena, NOVOTEHNA pa usmerja svojo dejavnost še vedno predvsem v železninarstvo-tehnično smer, glede na potrebe na tržišču pa tudi v avtomobilsko stroko in v servisno dejavnost. Kolektiv je skrbel tudi za obratna sredstva in ima danes skoraj 50 odst. zalog pokritih z lastnimi obratnimi sredstvi.

Ob 20-letnici želi kolektiv vsem potrošnikom ugoden nakup v trgovinah NOVOTEHNE!

Zastareli podatki - pozno ukrepanje

Posledice pomanjkljive strokovne zasedenosti delovnih mest in izredno skromne tehnične opremljenosti v administraciji se odražajo v neučinkovitosti samoupravljanja — Delavski sveti brez hitrih in zanesljivih podatkov ne morejo uspešno ukrepati

Ko se je občinski sindikalni svet v Brežicah v sodelovanju z Društvom knjižgovodij lotil analize kadrov, mehanizacije in delovnih pogojev v delovnih organizacijah upravnih služb, se je marsikdo vprašal, čemu se sindikat vpleta v tako ozko strokovno področje. Na razširjeni seji ObSS pa se je 20. junija pokazalo, kako je prav od teh služb odvisna učinkovitost samoupravnih teles. Spodbude za tako razpravo izhajajo iz slabih izkušenj v preteklosti in tudi v sedanjosti, saj se vedno znajde v težavah to ali ono podjetje. Kriza pride na dan, ko je že prepozno.

Naglo večanje delovne storilnosti in obsega proizvodnje nujno zahtevata sodobnejše metode administrativnega spremljanja. Učinkovitejše delo splošnih služb v podjetjih pa se lahko ne le v izboljšavo delovnih metod, ampak tudi z uporabo sodobnih tehničnih pripomočkov. Le tako bi upravljavci prišli do hitrih in zanesljivih podatkov.

Pregled tehnične opremljenosti v brežiških delovnih

kollektivih vzbuja kaj žalostno sliko. Tretjina anketiranih delovnih organizacij sploh ne premore računskega stroja za množenje in deljenje, zato je razumljivo, da izračunavanje ne dohiteva gospodarjenja. Z arhivskimi podatki si nihče ne more kaj prida pomagati.

Pisarniški strojev je več kot računskih pripomočkov, vendar so po večini zelo izrabljeni. Na eno delovno organizacijo pridejo povprečno

trije stroji. Petina anketiranih delovnih organizacij razpolaga le z minimalno pisarniško mehanizacijo. Najslabše so opremljene nekatere obrtne delovne organizacije.

Druga pomanjkljivost, na katero je izid ankete jasno pokazal, je neustrezna strokovna zasedba delovnih mest. V vseh panogah manjka kadra s srednjo, višjo in visoko izobrazbo. Takšen kadrovski sestav pa se seveda negativno odraža v poslovanju delovnih organizacij. ObSS predlaga delovnim organizacijam, naj napravijo pregled zaposlenih, ki po stopnji izobrazbe ne spadajo na delovno mesto, kjer so. To naj bo osnova za načrt o nadaljnjem usposabljanju oz. prekvalifikaciji teh ljudi ter vključevanje nove delovne sile. Dolžnost delovnih kolektivov je tudi, da se bolj zavzamejo za izboljšanje delovnih pogojev v upravnih službah.

Občinski sindikalni svet bo predložil celotno gradivo zboru delovnih skupnosti in zahteval, da obravnava te probleme skupaj s predsedniki delavskih svetov. Z ugotovitvami in razpravo na razširjeni seji bo ObSS seznanil vse predsebnike sindikalnih podružnic, da bodo sprožili to vprašanje v svojih delovnih organizacijah. Z delavsko univerzo pa ob Obč. sindikalni svet pripravil načrt za razne oblike izobraževanja delavcev v upravnih službah. Zgled, ki so ga pokazali sindikalni delavci v Brežicah je zares spodbuden in vreden posnemanja. J. Teppey

M. JARANOVIČ

V nedeljo, 16. julija, bo gasilsko društvo na Prekopi praznovalo 40-letnico obstoja. Svoje slavlje bo povežalo z razvitjem društvenega prapora, na katerem je nad sto žebličkov raznih darovalcev in podpornikov društva. Pokroviteljstvo nad novim praporom je prevzel Agrokombinat iz Krškega. Spored slavlja se prične ob 10.30 dopoldne s koncertom godbe na pihala iz Celuloze. Po koncertu bo slavnostna seja upravnega odbora gasilskega društva, nakar bo podelitev priznanj in odlikovanj naj-

bolj požrtvovalnim in dolgoletnim članom društva. Ob 14. uri bo slovesen mimohod gasilskih deset in razvitje prapora. Po razvitju prapora se prične gasilska veselica, na katero vljudno vabimo vse prijatelje gasilskih organizacij.

Vse slovesnosti bodo v novem gasilskem domu, ki so ga Prekopčani lani izročili svojemu namenu in zdaj žrtvovali številne delovne ure in material. Na sliki: desetina gasilskega društva Prekopa pri vaji (Foto: Jože Zagorac)

Z OBISKA NA POSESTVU V LESKOVCU

Žametni sadeži so dozoreli

Letos si obetajo 100.000 kg breskev in 250.000 kg hrušk — Na 60-hektarskem posestvu je zaposlenih le 12 ljudi — Z delom so na tekočem, za kar se imajo zahvaliti moderni strojni opremljeni

Na sadjarskem posestvu AGROKOMBINATA v Leskovcu se že smeje pohvaliti z obilno letino. Breskve, sorte majski cvet, so dozorele in domačini jih v krških prodajalnah lahko kupijo po 300 din.

Pridni obiralci so že navsezgodaj zjutraj v nasadih. Dokler je hlad, je delo najbolj prijetno. Obrabe žametne sadeže odvažajo s traktorjem v sortirno skladišče, od tam pa jih odpremišjo takoj naprej, da bi prišli do kupcev kar najbolj sveži.

Za majskim cvetom bodo postopoma dozorevale številne druge sorte, italijanske, ameriške in naše. Vsega prideleka si obetajo okoli 100.000 kilogramov. Breskve imajo v Leskovcu posajene na 13 hektarjih, od tega pa jih 7 sele začenja roditi.

S hruškami so zasajene še večje površine in obsegajo 30 hektarov. Prideleka bodo dale 250.000 kg, ker jih dobro polovica komaj prihaja v rodnost. Letos so zelo lepo cvetele. Prav tedaj pa je bilo hladno obdobje in zaradi tega v mnogih primerih cvetni prah ni bil sposoben za oploditev. Zaradi tega bo letina nekoliko slabša. Vzgoja hrušk je tudi sicer zahtevnejša in do sedaj so opravili na posestvu dvojne zimskih in sedem letnih škropljenj. Predvidevajo jih 13.

V nasadih imajo moderno obdelavo in vsa težja dela opravijo s stroji. Z novimi škropilnicami poskropijo v eni uri 1 hektar nasada. Z delom so na tekočem, čeprav je na 60-hektarskem posestvu zaposlenih le 12 ljudi. Za to se imajo seveda zahvaliti dobri mehanizaciji. J. Teppey

Bolnišnica na Traven Lazu

22. julija ob 10. uri bo otvoritev obnovljene partizanske bolnišnice na Traven lazu na Bohorju

Kot smo že poročali, obnavljata krajevni organizaciji ZZB iz NOV Brestanica in Senovo skupaj s planinskim

DROBNE S SENOVEGA

■ PLESKRBA S SADIEM IN ZELENJAVO letos ne zadovoljuje potreb potrošnikov, saj se največkrat ne dobita. Nasprotno pa je trgovina v Brestanici vedno dobro založena.

■ MESNICA II je že dalje časa zaprta zaradi preurejanja notranjih prostorov. Predvidevajo, da bodo z deli končali prihodnji mesec in mesnico spet odprli, na kar potrošniki iz južnega dela Senovega komaj čakajo.

■ INVESTICIJE RUDARSKIH DEL v jami so v prvem polletju manjše od planov. Dela pri napredovanju v talinskih progah ovira voda, ki se je pojavila na najnižji koti.

■ TRGOVINA RESTANJ zadovoljuje s svojim blagom potrebe okolinskih potrošnikov. Zelci bi le dober hladilnik za hitro pokvarljivo blago, predvsem pa za osvežilne pijače.

■ DRUGA IZMENA RUDARJEV s svojci je 11. julija odpotovala na letovanje v Vratar, vrnila pa se je prva izmena 16 rudarjev, ki je bila z letovanjem zelo zadovoljna.

■ SKUPNA PROSLAVA DNEVA RUDARJEV in dneva borcev je bila slabo obiskana. Skupaj z zastopajočimi je bilo okrog 120 ljudi, kar je za Senovo premalo. Stiri najstniki rudarjem, ki so šli zadnje leto v pokoj, so podelili priznanje in za nagrado ročne ure.

■ NA JEVSJI, kjer je okupator s pomočjo jadačev pobil 23 partizanov, je bila ob spominjski plošči žalna komemoracija. Ker ni bilo organiziranega prevoza, je bil obisk manjši.

■ AGROKOMBINAT JE ODPRIL na Spodnjem Restanju nov vinotoč pri Avgustu Kintu. Vino je po 400 Sdn steklenica, pivo pa stane 150 Sdn.

■ RUDARSKA GODBA NA PIHALA je na republiški reviji pihalnih orkestrrov v Kopru 24. junija dosegla drugo mesto. To je lep uspeh kolektiva, ki živi v središču, ki jih plačujejo rudarji od plač. Tudi kapelnika nimajo svojega. Le trdna volja godbenikov in kapelnika videmske godbe je prispevala k visokemu priznanju v Kropi. Senovečani, iskreno čestita.

društvom Senovo prvo partizansko bolnišnico na Traven lazu na Bohorju. Obnovitvena dela se približujejo koncu in otvoritev obnovljene bolnišnice bo na dan vstaje slovenskega ljudstva, 22. julija 1967, ob 10. uri. Ob tej priložnosti bo prirejena svečanost s kulturnim programom in spominjskim govorom. Ob otvoritvi obnovljene bolnišnice se bodo na Traven lazu srečali nekdanji ranjenci legendarne STIRINAJSTE, ki so tu iskali pomoč, ter bivši borci in aktivisti Kozjanskega odreda.

Dragoceno strokovno pomoč pri obnovitvenih delih so dali mitalježec STIRINAJSTE Matija Ožanič, komandir bolnišnice Milan Alič-Matevžek, bolničar Šiško in drugi.

Na dan slavlja bo prevoz od železniške postaje Brestanica do Senovega z rednimi avtobusi, od Senovega do bližine bolnišnice pa s kamioni. Vse bivše ranjence, ki so se zdravili v bolnišnici na Traven lazu, borce in aktiviste s Kozjanskega vabimo, naj se slavlja udeležijo!

Tiskarna se je preselila pod svojo streho

Tiskarski obrat PAPIR-KONFEKCIJE v Krškem so preselili pod streho matičnega podjetja. V dosedanjih prostorih tiskarne bo uredilo skladišča trgovsko podjetje MERX iz Celja, ki je stavbo odkupilo.

Na dan slavlja bo prevoz od železniške postaje Brestanica do Senovega z rednimi avtobusi, od Senovega do bližine bolnišnice pa s kamioni. Vse bivše ranjence, ki so se zdravili v bolnišnici na Traven lazu, borce in aktiviste s Kozjanskega vabimo, naj se slavlja udeležijo!

Tiskarna se je preselila pod svojo streho

Tiskarski obrat PAPIR-KONFEKCIJE v Krškem so preselili pod streho matičnega podjetja. V dosedanjih prostorih tiskarne bo uredilo skladišča trgovsko podjetje MERX iz Celja, ki je stavbo odkupilo.

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

ODLOČITEV ODBORNIKOVA NA SEJI V BREŽICAH

Obetajoče novosti v občinski upravi

Oddelek za gospodarstvo se bo ločil od oddelka za finance — Občinska skupščina naj bi v prihodnje učinkoviteje usmerjala gospodarski razvoj — Spričo tega je nujno, da se oddelek za gospodarstvo strokovno okrepi

Na seji 1. junija je skupščina občine Brežice izglasovala odlok o dveh organizacijskih spremembah v upravi Obč. Dosedanji oddelek za finance in gospodarsko-upravne zadeve se bo razdelil na dva oddelka, oddelek za notranje zadeve pa se bo združil z oddelkom za splošne zadeve in družbene službe.

Obedve spremembi je nakazal obseg dela za učinkovitost posebnih služb in referatov. Oddelek za finance in gospodarstvo je bil veliko preobremenjen, da bi ga še naprej lahko vodil en načelnik. Ločitev obeh oddelkov bo omogočila boljše spremljanje in usmerjanje tovrstnih služb in njihovo večjo učinkovitost.

Na vprašanje odbornika Zorčiča, če so predlagatelji teh sprememb mislili na reformo, sta predsednik in pod-

predsednik pojasnila, kako pomembno je za občino, da postavi na čelo tega oddelka izkušenega ekonomista. V občini je veliko delovnih organizacij obrtniškega tipa, ki niso sposobne, da bi analizirale usmeritev nadaljnjega razvoja. Tako so se na primer kovinska podjetja znašla v veliki zadregi in vsako od njih po svoje životari. Edina izjema je kovinsko podjetje v Dobovi. Nujno je torej, da take delovne organizacije najdejo oporo pri občinski skupščini. Razen tega tudi občinska skupščina ne bo mogla usmerjati gospodarskega razvoja brez ustreznih analiz. Nujna je čimprejšnja obravnava perspektivnega plana do leta 1970, o katerem še sploh ni bilo govora. Nova organizacija v občinski upravi naj bi torej pomagala odstraniti do-

sedanje pomanjkljivosti. Novi oddelek za občino upravo in družbene službe bo vključeval tudi dosedanji oddelek za notranje zadeve, ker ta nima več osnove za samostojen oddelek. Vodil ga bo lahko en načelnik, kar potrjuje že praksa zadnjega leta. J. TEPPEY

Nižja kmetijska šola je potrebna

6. junija so v Brežicah predstavniki občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij s člani občinske komisije razpravljali o nižji kmetijski šoli v Brestanici. Direktor šole Zupan je povedal, da je taka šola za kmetijske spodbujevalske občine nujna. Šola bi bila dveletna, vsako leto pa bi sprejela po 30 gojencev, iz vsake občine po 10. V prvem letniku bi se učili splošnih predmetov, v drugem pa sadjarstva, vinogradništva, živinoreje itd. Sredstva bi morale zagotoviti občine, za prihodek bi šola potrebovala 30 milijonov S din. Na posvetu so sprejeli sklep, naj bi občinska skupščina v Brežicah dala soglasje k ustanovitvi šole, seveda pod pogojem, če bo možno dobiti posojilo in če bo kaj pristavil sklad za šolstvo druge stopnje.

Matični urad Artiče

V juniju ni bilo rojstev niti porok. Umrla so: Cecilija Fuks, družinska upokojenka iz Zagreba, 82 let; Marija Globovšek, gospodinja iz Zg. Obreže, 65 let, in Nela Rožman, kmetovalka iz Dobov, 71 let.

NOVO V BREŽICAH

■ SINDIKALNE PODRUŽNICE v delovnih organizacijah vsak dan sklicujejo sestanke, na katerih obravnavajo pomoč arabskim dečelam. Delovni kolektivi se odločajo za prispevke v obliki enodnevnega zasluzka. Na sestankih veliko razpravljajo o političnem ozadju vojne spopada na Srednjem vzhodu.

■ DANES SO SE POSLOVILI od Brežice otroci iz Bohinjskega kotla, ki so preživeli med prijatelji

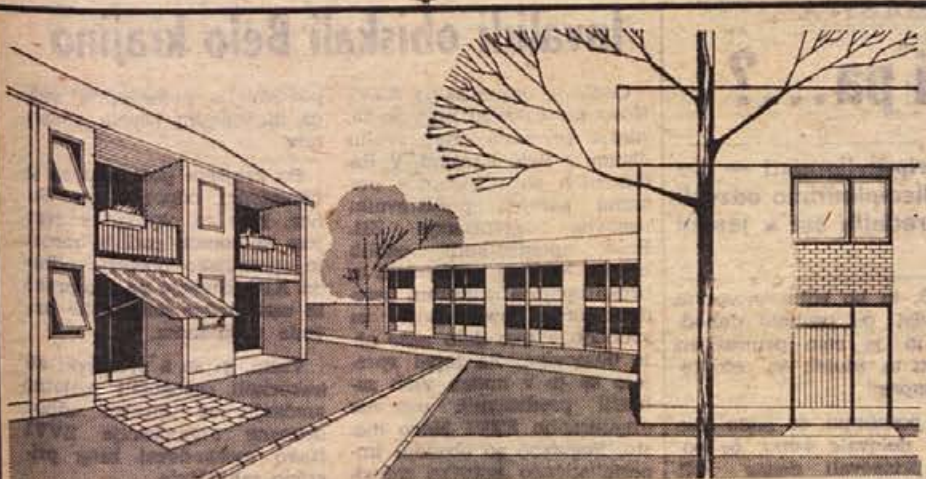
deset dni prijetnih počitnic. Škoda, da jih je prišlo manj, kot se jim je sprva prijavilo. Za kopanje jim je bilo vreme zelo naklonjeno.

■ KONČNO SO PRELILIZ Z ASFALTOM most, ki povezuje stari del mesta z novim naseljem. Stanovalec tega predela so izredno zadovoljni, saj se jim je mestno središče s tem veliko približalo.

■ V TRGOVINAH SO DOBRO ZALOŽENI S POLETNO KONFEKCIJO. Izlozbe vseh brežiških prodajalnih prido menjajo in vabijo kupce z znižanimi cenami.

■ TE DNI JE ODPOTOVALA na počitnice v Savudrijo tretja skupina otrok. V mestu jih starši sami prijavljajo, na podelitvi pa se morajo učitelji precej zavzemati pri starših, da pustijo otroke na oddih ob morju.

BREŽIŠKE VESTI

OBČANI, DELOVNE ORGANIZACIJE OBČINE SEVNICA!

SGP „PIONIR“

prodaja vrstne hiše v Sevnici,

zgrajene do III. gradbene faze:

- ☐ lega ugodna
- ☐ prostori funkcionalno razporejeni
- ☐ gradnja kvalitetna
- ☐ plačilni pogoji in cene ugodne

Cenjeni interesi dobijo vse informacije na upravi podjetja, Kettejev drevored 37, Novo mesto, tel. 21-060, ali na upravi gradbišča Brežice, tel. 72-098.

Planinsko društvo Lisca vabi

Po sklepu občinskega zbora Planinskega društva Lisca je posebna komisija pripravila program izletov za člane društva v slovenske in hrvatske gore v letošnji sezoni. Najzanimivejše v tem programu je vsekakor to, da bo društvo tudi letos organiziralo

izlet z avtobusom v tuji- no. 28. julija bi zgodaj zjutraj odpotovali iz Sevnice v Avstrijo, od tam na Češkoslovaško; udeleženci bi opravili več planinskih tur v Nizke Tatire. Izletniki se bodo vračali preko Madžarske, kjer bi si med drugim ogledali Budimpešto in Blatno jezero.

Komisija je predvidela še šest izletov, v glavnem v Julijce, enega pa na Velebit. V avgustu bodo člani spremljali mladince in pionirje na Triglav. Za ta izlet se najbolj navdušujejo domači pionirji, ki so letos obiskali več postojank na Stajerskem. Naslednji izlet je predviden v dneh od 22. do 23. julija, in sicer od Koprškega sedla preko Grintavca k Češki koči.

Društvo vabi ljubitelje planin, naj se izletov udeležijo v čim večjem številu.

Proizvodni plan presežen

V LISCI so letos v prvih petih mesecih presegli planirano proizvodnjo za 6,11 odstotkov, prodajo pa za 32 odstotkov. Njihov izvoz v Zahodno Nemčijo poteka po planu in se vrti okoli indeksa 100.

JUTRANJKA razstavlja v Moskvi

Na razstavi jugoslovanske industrije v Moskvi razstavlja kolekcijo otroške konfekcije tudi sevnška JUTRANKA.

V podjetju zaenkrat nimajo resnejših težav, planirano proizvodnjo in izvoz so v polletju dosegli. Presegli pa so delovne norme, ki veljajo v Zahodni Nemčiji, kamor izvažajo.

LOŠKE VESTI

■ GOSTILNO PRI „JEZU“ v Luki so prenovili in je spet na voljo gostom.

■ LOŠKI PLANINCI, ki so vključeni v PD Radeče, so povečali članstvo od 32 na 53 članov zaradi velikega zanimanja za vzpon na Triglav in obisk koč na Prehodovcih. Predviden je večji skupni izlet Ločanov v Julijce.

■ KRAJEVNO POT v naselje Radež nad Loko so začeli graditi. Vsečani so prispevali 7000 Ndin, krajevna skupnost 3500 Ndin, nekaj pa še RK. Gradbeni odbor prikaže pomoč tudi od ostalih organizacij.

SEVNIŠKI VESTNIK

17. julija seja občinske skupščine

Prihodnja seja občinske skupščine Sevnica bo v ponedeljek, 17. t. m. Na tej seji bo občinska skupščina ponovno razpravljala o odloku o delovnem področju in sestavi svetov skupščine ter o imenovanju svetov, komisij in upravnih odborov skladov. Med drugim je na dnevnem redu več poročil svetov in komisij o delu v preteklem letu, odborniki pa so prejeli analizo stanja obiri in obdavčitve in poročilo o učnih uspehih ob zaključku šolskega leta 1966/67.

Uspeh gojencev glasbene šole

Kot smo že poročali, je bil 29. junija v Sevnici nastop gojencev glasbene šole, kjer je sodelovalo z različnimi instrumenti več kot 100 nastopajočih. Po izjavi vodje glasbenega oddelka v Sevnici tov. Viktorja Krenčiča, je z nastopom zelo zadovoljen, predvsem pa še s tem, da so se Sevnici tako številno udeležili predstave, saj se je v dvorani TVD Partizan zbralo preko 400 udeležencev.

Sevnici si želijo takih nastopov, predvsem pa, da bi imeli pevski zbor, ki bi lahko sodeloval na prireditvah.

Bo asfalt na cesti proti Boštanju?

V teh dneh si v Boštanju zelo prizadevajo, da bi zbrali sredstva za asfaltiranje odseka ceste od železniškega mostu do klanca pod Boštanjem. Ta odsek je dolg približno 300 m. Doslej so vaščani zbrali okrog 800.000 S dinarjev, vendar z zbiranjem še niso končali. V programu vaščanov je, da bi ta dela izvedli v prvi fazi, medtem ko bi nadaljevali tako, da bi došli novo traso in se izognili sedanjemu precej strmemu klanecu proti vasi. Po novi trasi bi se priključili na sedanjo cesto pod Šviglijevo hišo. To je velik cilj Boštancev, ki tudi ne bo najbolj poceni, ker morajo računati predvsem z lastno udeležbo, saj občina ne bo mogla k tej akciji prispevati, ker bodo v letošnjem letu vsa razpoložljiva sredstva namenjena za asfaltiranje v Krnelju.

V Obrenovac — 16. in 17. julija

Občina Trebnje ima že nekaj časa tesne stike s pobrateno srbsko občino Obrenovac. Da bi sodelovanje še bolj okrepili, je občinski komite ZMS Trebnje organiziral za dan borca avtobusni izlet v Obrenovac. Do uresničitve načrta pa ni prišlo, ker je bilo premalo prijavitelcev. Zato so se mladinci odločili, da povabijo k sodelovanju še predstavnike ostalih družbeno-političnih organizacij. Obisk so preložili na 16. in 17. julij. Predstavniki trebanjske občine si bodo med potjo ogledali Beograd, v Obrenovcu pa bodo imeli več športnih in drugih srečanj, na katerih bodo izmenjali svoje izkušnje in tako še bolj okrepili stike s prijateljsko srbsko občino.

Jutri seja občinske skupščine Trebnje

Za petek, 14. julija, ob pol devetih je sklicana peta redna seja obeh zborov občinske skupščine Trebnje. Odborniki bodo sprejemali nekatere pomembne odloke, kot so odlok o ustanovitvi regionalnega zdravstvenega centra v Novem mestu, odlok o hišnem redu in odlok o spremembi odloka o proračunu občine Trebnje za letošnje leto. Odborniki bodo poslušali poročilo iniciativnega odbora za gradnjo ceste Trebnje — Mokronog, poročilo o delu občinskega sodišča v Trebnjem in informacijo o doseženih dohodkih in o izdatkih za prvo polletje letošnjega leta. Posebno pomembna bo razprava o ureditvi problema šole na Trebelnem. Na koncu bodo volitve in imenovanja. O poteku seje prihodnjic.

Okrog 250 obveznikov predvojaške vzgoje iz trebanjske občine je te dni pridobivalo v Gabru osnovno znanje iz vojaških veščin, na koncu pa so se udeležili še delovnih akcij. Prosti čas, ki ga je bilo letos zaradi skrajšane roka bolj malo, je vsak izkoristil po svoje. (Foto: J. Kržič)

Proslava v Košučju

Osrednja prireditev v počastitev dneva borca v trebanjski občini je bila v nedeljo, 2. julija, v majhnem zaselku Košučje pri Trebelnem.

Tu so bile med NOB prve in hude borbe z Italijani, v katerih je padlo mnogo partizanov. Aprila 1942 pa so Italijani znesli svoj bes nad

Vidmarjevo družino; iz go-reče hiše se je rešil le sin Anton. V spomin na te dogodke so odkrili spominsko obeležje. Najprej se je pred številnimi udeleženci podpolkovnik JLA tov. Ivan Ferlež-Svejk spomnil dogodkov iz NOB v teh krajih, za njim pa je spregovoril še republiški poslanec Franci Kolar. Nato je sledil krajši kulturni program. Pevski zbor Milenske doline je zapel nekaj pesmi. Učenci podružnične šole na Trebelnem pa so dopolnili program z recitacijami. Ob tej priložnosti je podelil ravnatelj osemletke v Mokronogu in republiški poslanec Vilko Videčnik vsem odličnjakom šole Trebelno pozlačene značke.

Dopolodne je organiziral občinski odbor Zveze združenj borcev orientacijski pohod, ki so se ga udeležile številne ekipe. Start je bil v Stanu pri Mirni. Pot je potekala preko Blatnega klanca do kraja proslave v Košučju. Prvo mesto je dosegla mladinska ekipa iz Trebnja, drugo pa ZROP iz Mirne. Zmagovalcem so podelili pokal, vsi nastopajoči pa so prejeli diplome.

Drugo srečanje počitničarjev

Izvršni odbor počitniške zveze Trebnje je organiziral drugo srečanje počitničarjev dolenskih občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Grosuplje in Trebnje, ki je bilo 8. in 9. julija na Debencu pri Mirni.

Udeleženci srečanja so se zbrali pri spomeniku padlih na Rojah pri Mirni, kjer jim je govoril o NOB tovariš Ljudvik Golob, nato pa so krenili peš na Debenec. Zvečer so ob tabornem ognju pripravili kulturni program, nato pa še tekmovali. Kaj več o NOB, PZ in turizmu. Najbolje so odgovarjali Novomeščani, za njimi pa ferialci iz Črnomlja. V nedeljo je počitničarje pozdravil republiški poslanec Franci Kolar in jim govoril o ustanovitvi in bojih Gubčeve brigade. Srečanja so se udeležili tudi mladinci mednarodne brigade iz Mokronoga.

Bencinska črpalka ima vedno večji promet

Nova in moderno urejena bencinska črpalka ob avtomobilski cesti v Trebnjem do sedaj ni imela ravno veliko prometa, saj je bolj izpolnjevala potrebe potrošnikov goriva v trebanjski občini, manj pa so se ustavljali vozila z avtomobilske ceste. Temu je kriva predvsem slaba obveščenost, saj na starejših avtomobilskih kartah še ni bila označena in so vozniki tankali ali v Ivančni gorici ali na Otočcu. Vendar se stanje

zboljšuje in je že čutili utrip turistične sezone, saj se ustavlja vedno več domačih voznikov in tujcev, predvsem Nemcev, Avstrijcev in Nizozemcev, ki nadaljujejo pot proti morju.

Se večji prorohek pa si obe-tajo, ko bo AMZ odprla poleg črpalke mehanično delavnico in pralnico avtomobilov, posebno pa, ko bo dograjen motel, saj se bodo turisti v tem kraju s prijetno okolico radi ustavljali.

POTROŠNIKOM
OB JUBILEJU

SEQUENCE
zodiac
CAROLINA
bojana
Caprice

V POVPREČJU
30%
ZNIŽANJE CEN

kot rezultat modernizacije proizvodnje in sodobne tehnologije

40 POLZELA

**TREBANJSKE
NOVICE**

Kočevje v vročih poletnih dneh

Komur je prevroče, se umakne v senco in hlad gozdov — Zabavnih prireditvev ne zmanjka — 14 kandidatk za miss Gaja in 2.000 radovednežev

V času poletnih počitnic, dopustov in vročine se v življenju Kočevja marsikaj spremeni. Prebivalci, ki imajo avtomobile, že v petek ali soboto zapuščajo mesto in odhajajo v razne kraje na počitek. Drugi, ki nimajo avtomobilov, pa se odpeljejo z rednimi avtobusi ali pa jo mahnejo peš v gozdove Roga in Stojne v prijeten hlad in tišino. Tam sredi zelenih gozdov počivajo po napornem delu.

Kočevje se tedaj izprazni in dobi ob nedeljah in prazničnih dneh videz zapuščenega mesta. Na srečo ga izpo-

letne zapuščenosti dramijo obiski turistov in izletnikov, ki prihajajo sem iz raznih krajev naše domovine. Tako so nas 25. junija obiskali rojaki iz Amerike in pevski oktet iz Pittsburgha, ki je isti dan zvečer nastopil v Seškovevemu domu. 25. junija popoldne je obiskala Kočevje še folklorna skupina iz Predgrada, ki je nastopila ob 17. uri pri hotelu Pugled. Razen rojakov iz Amerike se je med gledalci zbralo tudi precej ljudi iz mesta in okolice.

Nič slabše ni bilo 2. julija, ko se je zbralo v Gaju veliko ljudi. Kegljači Kočev-

ja so priredili zabavo, ki je bila kar dobro obiskana. Na programu je bila tudi izvolitev miss Gaja, za kar se je prijavilo kar 14 kandidatk. Seveda je bilo radovednežev veliko več, saj je silisti, da se jih je nabralo blizu 2000. Komisija je izbrala tri kandidatke, ki so za nagrado prejemale torto in dve steklenici dingača. Škoda, da nismo mogli izvedeti za imena nagrajenk...

Za zabavno življenje poskrbijo v Kočevju včasih tudi gasilske organizacije iz Stare cerkve in Livolda, ki so že ali pa še bodo organizirale svoje prireditve. Za 16. julij, dan šoferjev, pripravljajo zabavno prireditev v počastitev svojega praznika tudi šoferji. Tako je dovolj priložnosti, da se denarčne mesečnice, ki kljub vročini ostajajo doma, izpraznijo...

T. S.

Mladinci na taborjenju

Mladinci letnika 1949 iz občine Kočevje so 1. julija 1967 prišli v Kočevje in si pri Rožnem studencu pod Stojno postavili sredi smrek svoj tabor. To so obvezniki predvojaške vzgoje, ki bodo 7 dni preživeli v začetni vojaški disciplini. Tabor je res lepo urejen, tako da je v njem prijetno prebivati. Šotori mladincev in starešinskega kadra dajejo videz majhnega naseleja, v katerem teče življenje po vnaprej določenem redu.

4. julija je odšel ves odred mladincev s starešinami na pokopališče padlih borcev

na Trati. Tu je spregovoril komisar odreda o padlih borcih in narodnoosvobodilnem boju, mladinci pa so položili pri spomeniku venec in počastili spomin na padle z enominutnim molkom in častno salvo.

V tej lepi akciji mladine lahko obžalujemo samo to, da na grobišču na Trati ni bilo z mladinci nobenega predstavnika ZZB, čeprav je v Kočevju dovolj bivših borcev NOB, ki bi mladini lahko zelo veliko povedali o padlih, ki so dali svoje življenje za svobodo.

S. P.

Mladinci predvojaške vzgoje v Kočevju polagajo venec na pokopališču padlih na Trati, na dan borca, 4. julija letos. (Foto: Pogačar, Kočevje)

Člani SIM iz Kočevja na izletu v Velenju

Člani Slovenske izseljenske matice — podružnice Kočevje so se 4. julija odpeljali z avtobusom na osrednjo prireditev za izseljence v Velenje. Vožnja do Velenja je bila kar prijetna, škoda le, da je v Velenju začelo deževati, kar jo pokvarilo pripravljeni program.

V Velenju so se srečali rojaki iz tujine in znanci iz domovine ter preživeli nekaj ur v prijetnem razgovoru. Čeprav je bilo vreme slabo, so na povratku proti Kočevju izletniki v avtobusih zapeli. Na Turjaku so si malo odpohali in se vrnili na svoje domove veseli, čeprav jih je dež malo zmočil.

P. S.

**KOČEVSKÉ
NOVICE**

Proračun zmanjšan

Večina postavk novega občinskega proračuna je manjša, kot je bilo predvideno v začetku leta

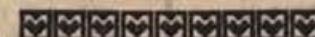
Proračun občinske skupščine Kočevje je z novim odlokom o rebalansu, sprejetem na zadnji seji skupščine, občutno zmanjšan. Iz njega je izločen denar, namenjen za izobraževanje, zato se je proračun zmanjšal približno za polovico.

Dohodki proračuna tudi sicer ne bodo taki, kot je bilo predvideno v prvotnem proračunu; zato so novi predvideni izdatki v glavnem pri vseh postavkah zmanjšani. Tako bodo dobili manj, kot je bilo prvotno predvideno: kultura in prosveta za 25 odstotkov, zdravstveno varstvo za 28 odstotkov, komunalna dejavnost 27 odstotkov, državni organi 7 odstotkov, krajevne skupnosti 61 odstotkov,

organizacije in društva 13 odstotkov, za gospodarske posrege pa bo 16 odstotkov manj. Več bo šlo le za socialno skrbstvo (2 odstotka) in proračunske obveznosti iz preteklih let (12 odstotkov).

**SPREJEMA
IN ODDAJA
VAŠE ŽELJE**

Slaba občinska cesta

Občinska cesta iz Gorenje do Klinje vasi in od tam do Zelja je prava kitajska cesta, ki bi ji res lahko rekli asama jamar. Potrebno bi bilo, da jo krajevna skupnost čimprej popravi, saj je gramoza in peska v Kočevju dovolj.

Drobni iz Kočevja

■ SKUPINA KOČEVSKIH BEATLESOV v Kolodvorski ulici povzroča s svojimi instrumenti podnevi in pozno v noč precejšen hrup. Stanovanci v blokih Kolodvorske ulice se pritožujejo, da ob večerih ne morejo spati. Zdi se nam, da je občinski odlok o kaljenju nočnega miru še v veljavi in da bi prizadeti stanovanci lahko dali pobudo za kaznovanje razgrajčev.

■ RADIO OB ODPRTIM OKNU igra v gornjem delu Kolodvorske ulice še ob 24. uri in ga je slišati daleč naokoli. Tudi to ni v skladu z odlokom o javnem redu in miru, zato bi bilo prav, ko bi prizadeti lastnik svoj radio utišal.

Manj dotacij KS

Lani so dobile krajevne skupnosti kočevske občine iz občinskega proračuna skoraj za 13 milijonov Sdin dotacij, letos pa bodo dobile le 3,5 milijona Sdin. Razen tega bodo dobile letos še iz cestnega sklada 5,4 milijona Sdin, tako da bodo imele na razpolago skupno 8,9 milijona Sdin, kar je za okoli 4,8 milijona Sdin manj kot lani.

Ovčereja je predstavljala pred vojno pomemben dohodek slehernega kmeta v Loškem Potoku, predvsem v vasi Retje. Nekaj volne so porabili za domače potrebe, ostalo pa so zamenjali v sosednjih krajih za živila. Zanimivo je, da so v Retjah tkali tudi platno iz lanene preje. Vendar je ta dejavnost danes že zamrla in tudi število ovac je zelo padlo. Ostala je le še tradicija, saj imajo v Retjah še vedno vaškega ovčarja, ki za skromen zaslužek pase ovce iz cele vasi (Foto Drago Mohar)

Zakoni reforme že delujejo

Na nedavni seji občinske konference SZDL Ribnica je bil največji poudarek na problematiki in nalogah gospodarstva v ribniški občini. V uvodu so po krajši razpravi o zunanepolitičnih dogodkih obsodili izraelsko agresijo in obljubili pomoč arabskim deželam, na koncu pa so se seznanili s poročilom volilne komisije o izvedbi splošnih volitev.

Razprava o stanju in problematiki v gospodarskih organizacijah je bila vseskozi zelo konstruktivna in je dejansko prikazala težave, ki

jih imajo več ali manj v vseh podjetjih. Zakoni reforme delujejo v polni meri. Podjetja hočejo povečati proizvodnjo na račun mehanizacije, zato se branijo delovne sile. Premagati bo treba zaprtost in lokalistične težnje ter se povezati s poslovnimi partnerji izven občine. V podjetja je potrebno uvajati strokovnjake, štipendije pa naj dobijo le tisti, ki pokažejo solidno znanje. Ugotovili so, da bi z načrtnim delom lahko našli še precej prostih delovnih mest v storitvenih dejavnostih. Nasploh pa je potreben

perspektiven načrt gospodarskega razvoja občine. Prav tako je potreben pravilen odnos gospodarskih organizacij do negospodarskih investicij, ki znašajo nad 100 milijonov Sdin in jih bo mogoče realizirati v daljšem obdobju. Spregovorili so še o kmetijstvu in neizkoriščenih možnostih za povečanje dohodkov kmetijskega prebivalstva in s tem zaposlitve večjega števila ljudi doma.

Na koncu so sklenili, da bodo na prihodnji seji občinske konference obravnavali krajevne skupnosti.

Ribniški festival: da ali ne?

Vse kaže, da letos z ribniškimi poletnimi kulturnimi prireditvami ne bo nič. Tradicionalno prireditev bo menda pokopala reforma. Vodstvo festivala — letos stopa leta že v sedmo leto — je zaprosilo za denarno pomoč republiški sklad za pospeševanje kulturne dejavnosti in dobilo odklonilen odgovor. V občinski blagajni so lahko zbrali le okrog 800 starih tisočakov, kar je za karkoli občutno premalo.

Ljudje so se na festivalske prireditve v letnem gledališču zadnja leta že navadili. Vsi dosedanja festivali so pokazali, da si občani želijo podobnih kulturnih prireditev, vodstvo pa se je skoraj vsako leto borilo z dokaj težkimi denarnimi in vremenski neprilikami.

Zdaj razmišljajo, da letos festivala ne bi bilo, pač pa bi denar prihranili za pri-

hodnje leto. Dokler se (kulturna in denarna) vremena Kranjcem ne bi zjasnila, bi imeli festival vsaki dve leti. Razmišljajo torej že o prihodnjem letu, ki bo po svoje ju-

bilejno: praznovali bodo 25. letnico borbe v Jelenovem žlebu. In še to pravijo: bolje nekaj kot nič. Pa naj bo tišto nekaj vsaj prihodnje leto, če letos ne more biti.

V kegljišču bo delavnica

Pred nedavnim je imel delavski svet Stanovanjskega komunalnega podjetja v Ribnici sejo, na kateri so se člani najprej seznanili z delom upravnega odbora v prvem polletju tega leta. Iz poročila je bilo razbrati, da je upravni odbor opravil svoje delo v redu. Delavski svet je odobril nakup stanovanj v Ribnici in poslovno-stanovanjske stavbe v Sodražici. Razen nakupa naštetih stavb je delavski svet odobril tudi nakup napol dograjenega kegljišča v Ribnici. Kegljiaško društvo Ribnica je pred leti začelo graditi kegljišče. Ker je zmanjkalo denarja, je ostala gradnja na pol poti. Stanovanjsko komunalno podjetje bo zdaj stavbo preuredilo za svoje potrebe. V njej bodo našle prostor nekatere obrtne dejavnosti, stari spor okoli kegljišča in kamen spotike pa sta s tem odpravljena.

Na seji so potrdili imenovanje Staneta Goršiča za direktorja podjetja ter odobrili predlog o prehodu na skrajšan delovni čas. Zaenkrat so ga skrajšali za 4 ure na teden. Ko bo ta poskus pokazal sadove, bodo presli na 42-urni delovni teden.

Na seji so odobrili še pomoč občinskemu odboru ZZB NOV za postavitev spominskega obeležja pri Novi Stifiti in razpravljali še o nekaterih drugih zadevah.

Lep pridelek krme

V ribniškem koncu je košnja v dolinskem predelu občine že v glavnem končana, po hribovskih predelih pa je pravkar v polnem razmahu. Pridelek sena je velik in kvaliteten. Zaradi sušnih dni pa računajo, da bo pridelek ostal letošnji manjši.

Vedno več hlevov

Ko vse kaže, so na Sleme njih že došli, da je živinoreja najprihodnejša panoga gospodarstva. V teh krajih je živinoreja že od nekdaj precej razvita, še posebno pa se je razvila po zadnji vojni. Ljudje so doumeli, da v te kraje ne bo industrije, in so začeli razmišljati, kako več iztržiti iz reje živine. Začeli so najbolj napredni in so gradili nove hleve za vzrejo 15 do 20 glav goveje živine. Ti kmetje se nameravajo v celoti posvetiti živinoreji, ki bo zanje glavni vir dohodkov. Seveda bodo pri tem lahko zaposlili tudi več delovne sile.

—r

Koncert mladih

Glasbena šola v Ribnici je priredila ob koncu šolskega leta nastop svojih učencev, ki je navdušil poslušalce in dokazal, da so se učenci v preteklem šolskem letu veliko naučili.

DROBNE IZ RIBNICE

■ PREDSTAVNIKI SINDIKATOV so si na nedavnem bazenskem posvetu občinskih sindikalnih svetov v Ribnici ogledali obrate INLES v Ribnici. Zvedeli so, da bo letos vrednost proizvodnje dosegla nekaj več kot 3 milijarde Sdin. V okviru ribniških obratov sta najpomembnejša obrata, v katerih delajo vezana vrata. Proizvodnja je močno mehanizirana, izdelki pa se dobro prodajajo.

■ KEMIČNO ČISTILNICO smo si v Ribnici in okolici že dolgo želeli. Umazane obleke je bilo treba dajati čistit v Ljubljano ali kam drugam, kar je bilo zvezano z izgubo časa in s potovanjem. Pred nedavnim je zasebnik Zalar odprl v Ribnici kemično čistilnico ter nas s tem rešil dosedanjih nadlog.

■ PRECEJ KOPALCEV se v vročih dneh zbira ob bregovih Bistrice, kjer se hladijo v vodi, kar pač ni druge izbire. Z javnim let-

nim kopališčem v Ribnici najbrž še dolgo ne bo nič, čeprav je prostor za bazen že odmerjen in so načrti pripravljeni.

■ DOPUSTI SO NA VRHUNCU in vsak se je odločil po svoje. Nekateri bodo preživeli svoj dopust kar doma ob pripravljanju drv, košnji in podobnih kmetijskih delih, drugi spet, ki imajo jeklene na njivke, pa se bodo odpeljali na morje ali v planino. Kot vsako leto bo tudi letos proces članov delovnih kolektivov iz ribniške občine preživel dopust v počitniškem domu URBAN v Novem gradu, nekateri pa pa je odšlo ali pa še bodo odšli v počitniški dom v Banjoje pri Pulju.

REŠETO

Samoprispevek občanov izglasovan

Pomembni zbori volivcev so v črnomaljski občini končani — Občani so se s potrebno večino odločili prispevati za 4-letni občinski program komunalnih del — Skupna akcija, ki zagotavlja napredek, je torej uspela!

Pred dnevi so bili v nekaterih vaseh še zadnji zbori občanov, na katerih se je več kot 50 odst. volivcev izreklo za sprejetje krajevne samoprispevke, s katerim daje prebivalstvo svoj delež k 4-letnemu programu financiranja komunalnih del na področju celotne občine.

Nekatere zbere občanov so morali ponavljati, ker prvič ni bilo dovolj udeležbe, predvsem zaradi legega vremena, v katerem so kmetovalci hiteli s košnjo. Ponekod (Pavičiči, Brdarci, Mala Lahinja itd.) pa zborov volivcev ne bo treba več sklicevati, ker je bila medtem že dosežena potrebna večina glasov na področju občine.

Tako bodo od 1. avgusta dalje vsi zaposleni in upoko-jenci dajali vsak mesec 1 odstotek od svojih prejemkov, kmetovalci 1 odstotek od osnove KD in obrtniki 3 odstotke od osnove za izračun davka. Plačevanja samoprispevka pa bodo v vseh 4 letih oproščeni občani, ki prejemajo socialne podpore, priznane pokojnine, študentske in vajejske nagrade do zneska 30.000 S din.

Medtem ko so občani že rekli svoj »da« k velikim naporom, pa delavski svet in kolektivi delovnih organizacij še razpravljajo o 3-odstotnem prispevku od neto osebnih dohodkov (iz skladov), namenjenih gradnji komunalnih objektov. Kot kažejo prvi sestanki, se ni treba bati, da bi kolektivi predvideno pomoč odklekli, nasprotno, nekateri dajejo celo več, kot so od njih pričakovali!

Program komunalnih del so že začeli uresničevati po prioritetenem redu, ki so ga potrdili občani in odborniki občinske skupščine. Cesta od Vrtače do Semiča je že asfaltirana, pripravljajo pa gradnjo vodovoda Gaber—Kot ter rekonstrukcijo vodovoda od Semiča do Vrtače.

Predstavljamo vam Mirana z Vinice

Majerletov Miran je letos končal 8. razred na vinjski osemletki. Doma je iz rudarske družine v Sečjem selu. Ker je eden najprizadenejših in najsposobnejših učencev, je bil pred mesecem dni med 20 predstavnikov slovenskih šol na obisku pri maršalu Titu v Beogradu. Prvič je videl naše glavno mesto in tudi Maršala, zato se mu je srečanje z njim za zmeraj vtisnilo v spomin.

— Maršal nas je s sprogo Jovanko sprejel v Belem dvoru. Predali smo mu kurirsko pošto, se skupaj fotografirali, nato pa smo posedli ob mizah. Maršal je hodil od mize

do mize, vsakemu stisnil roko in spraševal, kako se učimo, kako živimo itd.

Miran je moral doma že nešteto povedati, kako je bilo v Beogradu in vendar o tem še zmerom rad govori. Sploh pa je Majerletov Miran fant od fare. Na šolski razstavi je posebno pozornost vzbujal njegov radirobot, ki ga je naredil čisto sam, pomagal mu je le součenec Janjo Balkovec. Delala sta mesec dni, ves prosti čas prebila v šolski delavnici, njun trud pa je bil poplačan z občudovanjem obiskovalcev razstave.

— Kam po osnovni šoli s tako izrazitimi tehničnimi nagnjenji?

— Vpisal se bom na gimnazijo v Črnomlju, za nadaljnji študij pa se še nisem odločil. O tem bom lahko premišljeval še štiri leta!

25 črnomaljskih otrok v Fazanu

13. julija je odpotovalo z novomeško kolonijo v Fazan pri Portorožu 25 otrok s področja občine Črnomelj. Ker so vsi socialno in zdravstveno ogroženi, bodo letovali zastonj, na stroške občinske skupščine oziroma Društva prijateljev mladine. Ze predmetem pa so 6 otrok poslani na letovanje na Mirno goro, ker je komisija s sodelovanjem TBC dispanzerja ugotovila, da so potrebni višinskega zraka.

Letos so s področja občine Črnomelj letovali le majhno število otrok; poslali so res najpotrebnejše, medtem ko je potrebnih še mnogo več, a ni sredstev. Nekateri otroci so tako slabotni, da je bilo ugotovljeno na zdravniškem pregledu, da tudi letovanja na morju ne bi prenesli.

NOVICE
ČRNOMALJSKE
KOMUNE

Naj o tem razmišljajo organizacije!

Poročilo občinskega sodišča Črnomelj je med odborniki izzvalo živahno razpravo — Menili so, da je mogoče vzroke za naraščanje kaznivih dejanj odpravljati in da naj bi o tem razmišljale družbeno-politične organizacije

Po poročilu o delu občinskega sodišča, ki ga je na seji podal predsednik sodišča Franci Pavlinič, je razpravljalo več odbornikov. Glede naraščanja preživetinskih sporov so menili, da bi krajevne organizacije lahko takoj posredovale v primerih, ko ostareli starši od lastnih otrok ne dobivajo izgovornega užitka.

Se posebej pa bi se morali zavzeti za mladino in ji omogočiti, da bi prosti čas organizirano preživljala, s čimer bi lahko zajezili naraščanje mladinskega kriminala in prestopništva.

Odbornik s Hrasta pa je razpravljal o tem, da bi morali tudi v šoli več pozornosti posvečati vzgoji in ne samo izobraževanju. Razen tega je omenil, da se je med občani utrnilo mišljenje o mili kaznovalni politiki naših sodišč in da zato storilci kaznivih dejanj že vnaprej računajo na najnižjo možno kazen.

Odborniki so predlagali, naj problematika občinskega sodišča ne ostane samo na seji občinske skupščine, temveč da bi morale o njej razpravljati še vse občinske

družbeno-politične organizacije. Sklenili so tudi, da bodo o tem ponovno razpravljali na seji obeh občinskih zborov skupno s poročilom o delu socialne službe in sodnika za prekrške, ker pomeni delo teh dveh institucij stopnici, po katerih vodi pot na sodišče.

Na seji so sprejeli tudi več odločitev, izvolili so občinske svete in komisije, poravnalne svete in sodnike porotnike, ob koncu pa so obvestili odbornike o položaju v Gostinskem podjetju ter v Kometu.

Zakaj 39 odpuščenih v Kometu?

Dejstvo, da je 39 zaposlenih v 250-članskem kolektivu metliškega podjetja KOMET pred dnevi prejelo odpoved, je zaskrbljujoče odjeknilo po Metliki — Odpuste je na seji občinske skupščine pojasnil direktor KOMETA Manek Fux

Podjetje, ki je pred šestimi leti začelo delati s 5 gospodinjami, je prva leta v ugodnih gospodarskih razmerah naglo raslo in lepo uspevalo. Še lani kljub reformi ni bilo večjih problemov s tistimi zaposlenimi, ki smo jih v podjetju obdržali, kljub temu da bi jih pri delu lahko pogrešali. Letos pa tako ne gre več!

V strahu, da ne bi proizvodnja zaostala zaradi pomanjkanja surovin (kakor je bilo prejšnja leta), smo nakupili večje zaloge najlon blaga in drugih surovin v vrednosti 200 milijonov S din; medtem pa so se razmere spremenile. Razen tega ima podjetje precej dolžnikov in tudi zaradi nasičenosti trga s konfekcijskimi izdelki ter manjše kupne moči prebivalstva izdelki ne gredo več tako v denar. Imamo za okoli 300 milijonov S din izdelkov in polizdelkov, ki čakajo kupce.

V KOMETU se je poleg vsega tega občutno zmanjšala tudi potreba po ročnem delu, odkar smo uvedli nov tehnološki postopek in nabavili 53 novih strojev. Vse to je prisililo organe upravljanja in kolektiv, da so se odločili za trajno zmanjšanje delovnih mest.

Podjetje je danes sposobno izdelati 3600 nedrčkov na

dan, toda tolikšna proizvodnja presega možnost prodaje na domačem trgu, nekateri tuji kupci, od katerih smo si toliko obetali, pa niso držali besede.

Ekonomika poslovanja neusmiljeno zahteva svoje ali pa bi bilo v nevarnosti celo podjetje, — je dejal direktor Manek Fux ter poudaril še, da so odpovedali službo tistim, ki jih pri delu najlaže pogrešajo, ne glede na njihov specialni položaj. Pri odpuščanju so upoštevali le delo posameznikov, njihovo

prizadevnost in sposobnost.

Del ljudi, ki so čez noč izgubili službo, bo našel zaposlitev drugje ali se bodo preživljali na domačem posestvu, žal pa je med odpuščenimi tudi nekaj invalidov in ljudi, ki so živeli samo od zaslužka v tovarni. Prav zato bo verjetno nastalo v občini nekaj novih socialnih problemov. Nad tem so upravičeno zaskrbljeni tako v občinski skupščini kot v vodstvih družbeno-političnih organizacij, kjer bodo o tem še razpravljali.

Izvoljene so nove komisije

Na zadnji seji občinske skupščine Metlika so bile imenovane naslednje občinske komisije: 5-članska komisija za predpise (predsednik Franc Brancelj); 5-članska komisija za prošnje in pritožbe (predsednica Silva Dular); 5-članska komisija za odlikovanja (predsednik Peter Vujčić); 11-članska komisija za zadeve borcev in invalidov (predsednik Franc Jakljevič); 7-članska komisija za proučevanje pogojev za uvedbo 42-urnega delavnika (Martin Stefančič); 5-članska komisija za pomoč odpuščenim obsojencem (predsednik Milan Vraničar); 7-članska komisija za vzgojo in varnost prometa (pred-

sednik Franc Gosenca); 3-članska komisija za verska vprašanja (Franc Jakljevič)

Slaba pot do Križevske vasi

Mnogo avtomobilov vozi v poletni sezoni po poti do Križevske vasi, vse leto pa je po njej precejšen lokalni promet v vprego. Nič čudnega, če je cesta slaba, zlasti zato, ker je nihče ne popravlja. Da ne bi bila škoda čedalje večja, bo križevski odbor v kratkem sklical sestanek s predstavniki občinske skupščine Metlika in zastopniki krajevne skupnosti, kjer se bodo pogovorili, kako bi s skupnimi močmi pot popravili.

Obrad Dimič novi direktor hotela

Rentabilnost je v metliškem gostinskem podjetju že dolgo let problem. Izgubila se je lani povzpela celo na 5 milijonov S din, letos pa je v prvih mesecih poslovanja še naraščala. Kolektiv je na skupnem sestanku večkrat razpravljal o tem, posebno živahno pa pred kratkim. Ob tej priložnosti je dosedanj direktor podjetja dal ostavko.

Predlagali so takojšnje kadrovske spremembe, ker je v hotelu nujno potrebno uveljaviti red v poslovanju in disciplino zaposlenih, razen tega pa obdržati v delovnem razmerju le nujno potrebno osebje. Letos je šel kolektiv gostinskega podjetja 32 članov, čeprav je precej manj prometa kot prejšnja leta, ko je bilo zaposlenih vsega 23 ljudi. S povečano delovno storilnostjo in prizadevnostjo vseh pa bo še mogoče kritično stanje popraviti. Občin-

ska skupščina namerava tokrat zadnjič s sredstvi rezervnega sklada v obliki posojila pomagati podjetju na noge.

Kolektiv hotela je za novega direktorja predlagal

Obrada Dimiča, upokojenega podpolkovnika JLA iz Novega mesta. Njegovo imenovanje za vršilca dolžnosti direktorja je potrdila tudi občinska skupščina na zadnjem zasedanju.

Novi člani poravnalnih svetov

Za člane poravnalnega sveta v Metliki so bili izvoljeni: mr. ph. Gojko Jug-predsednik, njegov namestnik je Jože Matekovič. Člani pa so: Nežka Dragoš, (Jule Nemanjić namestnik), Dako Damjanovič (Jule Malešić namestnik), Regina Fir (Jože Kamlič namestnik).

Poravnalni svet Suhor: predsednik je Jože Krstinc iz Dragomlje vasi, njegov namestnik Jože Gornik z Dol. Suhorja. Člani so: Jože Nemanjič iz Bušnje vasi (namestnik Anton Jelenič z Dol), Jože Gršič iz Gor. Suhorja (namestnik Marko Štublar z

Jugorja). Poravnalni svet Gradac: predsednik je Rudi Dim, namestnik Janez Segina iz Priložja. Člani pa so: Milan Kovčič iz Gradca, (namestnik Milka Udovč iz Gradca), Emil Škabar iz Gradca (njegov namestnik Julijana Kočvar iz Gradca.)

METLIŠKI
TEDNIK

Upoštevati priporočilo - ali pa...?

Drugostopenjske šole so zdaj odvisne samo od naše pripravljenosti — Če se bodo vsa podjetja, vse družbene dejavnosti in obrt disciplinirano odzvali priporočilu in oddajali svoj prispevek, se bodo vrata srednjih šol v jeseni odprla, v nasprotnem pa...

■ **OSNOVNA SOLA V ZUZEMBERKU** je za konec poka priredila proslavo, na kateri so podarili spričevala in značke sklada bratov Ribar. V zadnjem šolskem letu je to šolo obiskovalo 618 učencev; izdelalo jih je 505 ali 81,7 odst., padlo 102 ali 16,5 odst., neocenjenih pa je bilo 11, ali 1,8 odst. Problem šole je veliko neopravičenih ur.

■ **NAMESTO GOSTILNE PRI MISLEJU** na Gomili pri Sentjerneju, ki je zaprta že od 1. maja, so v nedeljo, 9. julija, odprli novo gostišče pri Maliju. Tu se bodo lahko okrepčali s dobro pijačo in jedajo vsi, ki bodo potovali po cesti Draga-Sentjernej.

■ **V SUHI KRAJINI** je seno v glavnem že pospravljeno. Ker je letošnji pridelek slab, bodo morali kmetje pridelati več zelene krme in bolj seči po močnih krmilih. Žetev ječmena je že zaključena, v teku pa je žetev pšenice. Tudi ječmen in pšenica nista obrodila, kot je bilo pričakovati.

■ **NA LOKI PRI ZUZEMBERKU** je čedalje več kopalcev. Sedaj so odprli še točelnico, tako da se kopalci lahko tudi odžejajo. Kopalnice bi se verjetno izplačalo urediti in postaviti nekaj kabin za preoblačenje.

■ **NOVO ZBIRALISCE NESNAGE** bi lahko rekli luknji udrti kanalizacije tik ob cesti pri gostilni Rečelj v Sentjerneju. Seveda jo vidi domači in tuji turisti, samo od cestne uprave, ki je dolžna to popraviti, je še nihče ni opazil.

■ **POTUJOCA TRGOVINA PISCANCEV**, ki jo je organiziralo podjetje EMONA iz Ljubljane, se je v nedeljo ustavila tudi v Sentjerneju. Ljudje so močno kupovali piščance, ki so bili po 150 S din, to je 100 S din ceneje kot pri zadrugi. Vodja pravi, da se poveda, da so v soboto in v nedeljo prodali nad 12.000 piščancev.

■ **OBČANI SENTJERNEJA IN OKOLICE** se sprašujejo, kako v sil priiti do domačega zdravstva. Ta ima namreč zelo hudo psico, ki je obgrizla že nekaj občanov. Zdravnik bi moral pisati privržati na tako mesto, da ne bi ogrožala občanov, ki prihajajo k njemu po pomoč, ne pa po pasji ugriz.

Z zakonom o izobraževalnih skupnostih in financiranju vzgoje ter izobraževanja v SRS smo tudi v naši pokrajini (občine Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje) postavljeni v položaj, ko morajo področje 4 občine financirati drugostopenjsko šolstvo, saj zakoniti viri financiranja niso določeni. Edina osnova za financiranje teh šol je zdaj priporočilo.

Gre za to, ali bomo priporočilo priznali vrednost kot zakonu, ki bi določil prispevke, saj je v delovnih organizacijah velikokrat slišati izjave, da bi prispevek drugostopenjskemu šolstvu odvajale brez oklevanja, če bi bil določen z zakonitim predpisom.

V SRS pride na 29 prebivalec 1 srednješolec, pri nas pa 1 srednješolec na 44 prebiv-

valcev. Srednjih šol torej nimamo preveč 9 srednjih šol v naši pokrajini obiskuje 1823 dijakov, 408 jih je od drugod, medtem ko 600 naših otrok hodi v srednje šole izven naše pokrajine. Letos bo končalo v naših osemletnikih šolo 978 otrok, v prvih letnikih srednjih šol pa je prostora za 450 učencev.

Na nedavnih razgovorih o tem, kako rešiti perečo vprašanje financiranja teh šol, je bilo sklenjeno, naj prispevajo zanje prav vse delovne organizacije, tudi dejavnosti, ki so odvisne od proračuna, in obrtniki. Drugostopenjske šole so zdaj odvisne od naše pripravljenosti, od nje pa je odvisna tudi pot naših otrok do izobrazbe. Mnoge delovne organizacije so se že odločile za prispevek. Med njimi velja pohvaliti zlasti NOVO-

TEKS, ki bo edini prispeval 1,5 odst. od osebnih dohodkov in je celo pripravljen plačati ta znesek za celo leto vnaprej!

Ne pozabimo, da bodo šole lahko delovale samo, če bomo prispevali denar vsil Medobčinski sklad iz Ljubljane, ki nas je reševal doslej, je namreč prenehal obstajati!

Na jesen nova trgovina

Na Glavnem trgu gradi poleg Elektrotehne SGP Pionir novo enonadstropno stavbo, kjer bodo poslovalnice Elektrotehne in Mercatorja

V pisarni Standarda, poslovne enote podjetja Mercator, smo zvedeli, da bo v prtiličju nove zgradbe razširjena trgovina Elektrotehne, v prvem nadstropju pa bo trgovina Standard, kjer bodo prodajali stanovanjsko opremo. Investitor gradnje je podjetje Mercator.

Dela na gradbišču traja jo šele dober teden. Povedali so nam, da bo površina uporabnih prostorov okrog 560 m², gradnja pa bo stala približno 210 milijonov, vendar dvomijo, da bodo dela končana v predvidenem roku.

Podjetje Mercator namerava preurediti tudi trgovino »Moda« na Glavnem trgu. Trgovina bo dobila nove prostore v delu stavbe, kjer je bila tovarna Lahod. Zunanost stavbe bodo obnovili in naredili ostreže.

Danes seja ObS Novo mesto

Odborniki novomeške občinske skupščine bodo na današnji seji razpravljali o zdravstvu in socialnem zavarovanju (poročilo o bolnišnici, zdravstvenem domu, zavodu za zdravstveno varstvo in zdravstvenem centru v Novem mestu, poročilo o socialnem zavarovanju delavcev in kmetov, sklepanje o sofinanciranju izgradnje kliničnega centra v Ljubljani v razdobju od 1966 do 1971), o izobraževanju (določitev sredstev za 1967. dogovor s temeljno izobraževalno skupnostjo Ljubljana o financiranju šol druge stopnje in dijaških domov do konca 1967), sprejeli bodo odlok o spremembi občinskega proračuna za leto 1967.

P. B.

Invalidi obiskali Belo krajino

Osnovna organizacija ZVVI Novo mesto-desni breg je 25. junija priredila izlet svojih članov v Belo krajino. V Radovčah so udeležence pri srčno sprejeli predstavniki osnovne organizacije ZB. Pred spomenikom padlih borcev NOV je predsednik te organizacije z izbranimi besedami orisal potek bojev za svobodo v tem delu naše ožje domovine. Za topel sprejem se je v imenu vseh zahvalil predstavnik osnovne organizacije ZVVI Novo mesto. Soglasno so obsodili imperialistično politiko zahodnega bloka, naperjeno proti miroljubnim silam v svetu. Spomin padlih za svobodo so

počastili s polaganjem venca in šopkom rdečih nageljnov.

Po krajšem postanku so se udeleženci odpeljali na Suhor, kjer so okrasili s cvetjem spomenik padlih borcev in spominsko obeležje odhoda XIV. divizije na štajersko in ustanovitve italijanske brigade »Fontanote«.

Vsem, ki so s prispevki ali kakorkoli omogočili prijetno srečanje, se upravni odbor osnovne organizacije ZVVI Novo mesto-desni breg pri srčno zahvaljuje.

ELEKTROTEHNA v Novem mestu

Znižali so ceno kuhalnikov TOBI z dvema ploščama na 75,00 Ndin, avtomobilskim radioaparatom WOXON pa na 200,00 Ndin. Te dni so dobili radioaparate z UKW valom in vgrajenim gramofonom in jih prodajajo po 615,83 Ndin. Dobili so tudi transistorje WIKEND, ki so po 176,54 Ndin in gramofone z mrežnim in baterijskim napajanjem. V stanovanju se boste v vročih dneh bolje počutili ob namiznem ventilatorju ISKRA VE-6. Na potovanju vam bo prav prišel likalnik TURIST. Novost v prodajalni je tudi CANDY-75 z 10 operacijami.

Namesto venca

Občinska skupščina Novo mesto je namesto venca na grob pokojne slovenske pisateljice Ilike Vašetove poklonila Pionirski knjižnici v Novem mestu, rodnemu mestu pokojne pisateljice, 100.000 Sdin za nakup novih knjig. Iskrena hvala!

Pionirska knjižnica Novo mesto

Boljšje bi bilo prej kot pozneje

V torek, 5. julija je okoli treh popoldan neki močnejši možak privedel iz gostilne Trdinov hram od pišace povsem onemoglega starejšega moškega. Za njima je prišla na prag tudi gostilničarka. Po krajšem pomenku je možak odvedel vrtjenega gosta čez cesto, prav pod okno našega uredništva, da se vna varnega strezni, ka-! Položil ga je na tla in odšel. Kaj pa, ko bi se skrb za možakarja začela le malo prej, ko je bil še trezen?

Novomeška kronika

■ **POD ARKADAMI TRGOVINE** OBRTNIK na Glavnem trgu, kjer prodajajo lučke, je vedno nameravalo polno vroče, čeprav je pri prodajalci za to namenjena košarica.

■ **DELAJSKA RESTAVRACIJA** je dala pred nedavnimi namerami nov napis, ki je postavljen na vidnem mestu na zgradbi restavracije.

■ **ULICA NA BREGU**, kjer je novomeški zgodovinski spomenik, je zelo zanemarjena. Dobro bi bilo, če bi jo ponašali osvetlili, da bi bil prehod bolj varen.

■ **CVELBARJEVO ULICO** so do restavracije Breg razkopali, ker je bilo asfaltirani.

■ **VEČ NAPISOV »HOČEMO MIR, KONČAJTE Z VOJNO!«** je zadnje čase opaziti na ograjah gradbišč in drugod.

■ **PLOČNIK PRED KIOSKOM** pri mostu je poln jam, v katerih se ob dežju nabira voda. Komunalno podjetje bi jame lahko zasulo s peskom, tako da ne bi bilo nevarnosti za ženske peke.

■ **V CAMPU KRKA** je letos postavilo šotore že 72 turističnih nomadov. Tu so prenočevali Francozi, Nemci, Čehi, Rusi, Italijani in celo ena Japonka.

■ **RAZBITA STRESNA OPEKA**, ki leži na vogalu Kettejevega dvorca in Ljubljanske ceste, prav gotovo ni mesto v okras. Lahko bi jo še odpeljali, saj leži tu še nekaj dni.

■ **AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE** nasproti novega D-marketa v Bršljanu je skoraj gotovo. Navozili so pesek in ga utrdili, tako da je treba postajališče samo še asfaltirati.

OB 25-LETNICI USTANOVITVE GORJANSKEGA BATALJONA

Skrb za ranjence

Dolžni smo, da ob tej priliki spregovorimo nekaj besedi tudi o skrbi za ranjence. Kot drugod najdemo tudi tu prve ranjence po osebnih hišah v kar najbolj oddaljenih in težko dostopnih vaseh ter zaselkih. Med take štejejo zlasti Mali in Veliki Ban, Javorovico, Mihovo ter Kiro. Tu so ranjence redno obiskovali zdravniki in bolničarsko osebje, prebivalstvo pa jim je nudilo najpotrebnejšo oskrbo.

Med prve večje in organizirane partizanske bolnišnice pa moramo vsekakor šteti bolnišnico v Priseki in v Apneniku. Ti dve sta delovali že v začetku 1942. in sta vsaka od njih mogli sprejeti tudi po 10 in več ranjencev hkrati. Medtem ko je bolnišnica v Priseki vodil kot upravnik dr. Stanko Černelc, so bolnišnico v Apneniku vodili v nudili ranjencem zdravniško pomoč menihi iz samostana Pleterje, predvsem brat Bernard. Bolnišnico v Priseki so poleti 1942. uničili ustaši, večino ranjencev poklali, medtem ko so zdravnika dr. Černelca ujeli in po

strahovitem mučenju ubili. V tej bolnišnici se je prav tedaj zdrvil tudi narodni heroj Stane Semčič-Daki, kateremu je uspelo še pravčasno pobegniti. Bolnišnica v Apneniku je imela kapacitete okoli 10 ranjencev in je delovala poleti 1942.

Taka razdrobljenost pa je neglede na vsakodnevno možnost sovražnikovega vdora zahtevala ogromen napor zdravniškega osebja, če je hotelo imeti stalen nadzor nad zdravstvenim stanjem po teh vaseh razkropljenih težkih ranjencev. Zato je bilo že v prvih začetkih NOB nujno misliti na vzpostavitev stalne bolnišnice, ki naj bi bila kot konspirativna sposobna sprejeti večje število ranjencev in ki naj bi za njih varnost in nego imela tudi stalno osebje. Prve težnje za vzpostavitev take bolnišnice na gorjanskem področju so bile že v marcu ali aprilu 1942, ko so tovariši Franc Pirkovič, Rudi Pirkovič in Janez Mikec prebrskali skoroda še nepoznane predele Gorjancev in izbrali prostor v hudourniški grapi Penderjevke. Istočasno

je bila že v začetku aprila 1942 izbrana tudi delovna ekipa z nalogo, da na izbranem prostoru postavi bolnišnico. Ekipo so sestavljali Martin Zupan, Jože Cerkovnik, Janez Potočar, Janez Mikec in Franc Mikec. V šestih tednih je ekipa postavila lesen objekt, ki je obsegal večjo bolnišnico sbo v izmeri 6,75 x 5,50 metra ter shrambeni prostor 3,75 x 1,75 metra notranje svetlobe. Z leseno ekipo ni imela težav, saj je bilo bukove hlodovine tam dovolj, deske pa so pripeljali z žage v Brezovici. Baraka tedaj še ni bila povsem dograjena — manjkala so okna in vrata — imela pa je že postavljene obojestranske prične, namenjene za vzpostavitev ležišč za ranjence. Objekt vse do oktobra 1943 ni služil svojem namenu niti ni bil kakorkoli stalno obljuden. V njem se je le krajši čas zadrževala kurirska stanica TV-6, ki je štela 5 moških. Nanj so od časa do časa slučajno naletele partizanske patrle, ne da bi se v objektu kakorkoli zadrževale. Objekt je tako ostal v skoraj popolni kon-

spiraciji, saj nanj ni naletela niti italijanska ofenziva jeseni 1942 niti ne nemška oktobra 1943, kar priča, da je bila lokacija izbrana izredno skrbno in posrečeno. Bolnišnica je imela 10–20 ležišč.

Potreba po vzpostavitvi organizirane stacionarne bolnišnice za težke ranjence pa je z vdorom Nemcev oktobra 1943 vse bolj naraščala. Zato je bila že prve dni oktobra izbrana posebna ekipa, ki je imela nalogo, da v najkrajšem času pripravi vse potrebno za sprejem prvih ranjencev. Ekipi je to uspelo in so bili prvi ranjenci sprejeti že 12. oktobra 1943. Od tedaj pa do evakuacije bolnišnice 17. marca 1944 se je v njej zdravilo 41 težkih ranjencev, od katerih pa je bil šest podleglo poškodbam. Pokopani so bili v neposredni bližini bolnišnice.

V jeseni 1943 je bila bolnišnica razširjena za manjši sprejemni prostor in za kuhinjo v povprečnih izmerah 5 x 4 metre. Vsak prihod novih ranjencev je bil najprej najavljen rajonskemu odboru, ki je takrat deloval na Kiri in ki je ranjence prevzel ter oskrbel vse potrebno za njih nadaljnji prevoz do javke pri Radkovičevi pokriti lopi v sami Penderjevki. Od tam je ranjence do še precej oddaljene bolnišnice na nosilih in po hudourniških grapah prenesla bolnična ekipa. Tako je

bolnišnica vse do izpraznitve ostala strogo konspirativna, saj je zanj poleg osebja vedelo le nekaj tovarišev — terencev, ranjenci pa so vanjo prihajali in iz nje odhajali s zavezanimi očmi. Vsa preskrba s hrano, sanitetnim materialom in drugimi potrebščinami je bila prav tako na skrbi rajonskega odbora.

Bolnišnica je vseskozi imela stalnega zdravnika, ki je istočasno opravljal tudi funkcijo upravnika bolnišnice: Ti so bili dr. Cik, dr. Pintarič in dr. Lovšin. Komisarski posli so bili poverjeni Valentinciču, intendantski Francu, bolničar je bil sprva Luka, pozneje pa Gizela Corič. Ostalo moštvo so imenovali se-stavljali Buk, Čukajne, Izidor, Matjašič, Radi, J. Rukše, M. Rukše, Sever, Šegedin in Vilma.

Ko je v noči od 16. na 17. marec 1944 IV. bataljon Cankarjeve brigade utrpel hude izgube na Javorovici in so Gorjanci ostali tako rekoč brez vojaške zaščite, je bilo nujno bolnišnico evakuirati in ranjence pre-seliti na osvobodeno ozemlje v Zumberku. To se je zgodilo 19. marca 1944. V bolnišnici je bilo tedaj 12 težkih ranjencev. Selitev je bila opravljena ob pomoči sanitetne šole po izredno visokem snegu in v izredno težavnih okoliščinah.

TONE VALENTINCIČ

Hitro se je bila udomabila in privadila novih razmer. Sôdnik je smel biti zadovoljen s svojo ženo; in bil je zadovoljen. Dobro mu je dejalo, ko so jo vsi hvallili in slavili, kaka žena je to in kaka gospodinja! Sam je nikdar ni ne hvallil ne grajal, to se mu ni delo spodobno. Srečen je bil njun zakon; prepira ni bilo med njima. Sôdnik, dasi kmet, bil je pameten mož; še gosposki niso vsi taki. Nikdar se ni vtikal v njeno gospodinjstvo, kakor ona ne v njegovo gospodarstvo; kar je naredila ali ukazala, vse je bilo prav, četudi se mu včasih morebiti ni zdelo; nikoli ni kratil njene gospodinske oblasti. Če je bil še ako slabe volje, ž njo ni bil nikoli osoren, a posebno prijazen tudi ne; tudi to se mu je menda zdelo ne-
spodobno. Deklam ni sam ukazoval, one so bile polnoma v njeni oblasti; ona jih je v službo jemala, na plačevala in jih karala, ako treba. Otroci, dokler niso v šolo hodili, bili so samo materi v strahu; kar je rekla ona, to je veljalo; nepotrebno in neprimerno se ji je zdelo, da bi imela očeta za strašilo otrokom. Kakor ona svojih, tako je bil mož svoboden v svojih naredbah in opravilih. Nikoli ga ni vprašala, kam gre in kdaj se vrne, kje je bil, kaj je počel, zakaj ga ni bilo toliko časa domov. Slabo je izkúpila kaka so-
eda, kaka stara ženica, ako ji je hotela kaj na uho opesetati o njenem možu; kaj se govori o njem, kaj bolj pazi nanj, naj ga ne pusti, da dela, kar hoče; kratko jo je zavrnila, rekoč: »Mož moč ve, kaj dela.« In take žene bi človek ne bil vesel!

